

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: <<Μελέτη περίπτωσης παιδιού ηλικίας 8 ετών με διαταραχή ομιλίας
Αξιολόγηση μέσω του ερωτηματολογίου του Achenbach και παρέμβαση στον
τομέα της άρθρωσης με εφαρμογή της μεθόδου ΠΙΝΑΚΩΤΗ >>**

**TITLE <<Case study of a child aged 8 years with speech disorders.Evaluation by
using Achenbach questionnaire and intervention on articulation by using
Pinacoti instrument >>**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Τάρε Χριστίνα

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: κ. ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ, 2016.

Περίληψη

Η ομιλία είναι πολύ σημαντική για κάθε άνθρωπο καθώς αποτελεί το κλειδί για την επικοινωνία. Μέσω αυτής εκφράζονται συναισθήματα και οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μελέτη περίπτωσης και ερευνάται η ομιλία και οι διαταραχές της στην παιδική ηλικία. Αρχικά πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση της ομιλίας του παιδιού και βρέθηκε αρθρωτική διαταραχή και συγκεκριμένα παράληψη του φωνήματος/ ρ /σε όλες τις θέσεις καθώς και στα συμπλέγματα του. Στη συνέχεια δόθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο που περιείχε ερωτήσεις σχετικές με τη σχολική επίδοση, τη συναισθηματική κατάσταση και τη γενική συμπεριφορά του παιδιού στο πλαίσιο του σχολείου καθώς και στο σπίτι.

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από τους γονείς και τη δασκάλα. Έπειτα με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν και έπειτα από στατιστικές αναλύσεις εξηγάμε κάποια συμπεράσματα. Ακολούθως, αναπτύχθηκε η μέθοδος θεραπείας που εφαρμόστηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Πραγματοποιήθηκαν στο σύνολο τους τριάντα θεραπευτικές συνεδρίες και έγινε καταγραφή αποτελεσμάτων της κάθε συνεδρίας. Τέλος, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν, η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για να συμβάλει στη υλοποίηση της παρούσας εργασίας, καθώς και το παράρτημα.

Λέξεις κλειδιά: ομιλία, Achenbach, αρθρωτικές διαταραχές, παιδί

Abstract

Speech is very important for every human being as it is the key to communication. Through this emotions are expressed and people interact with each other. This work is a case study and research speech and its disorders in childhood. To begin with, a rating of the child's speech conducted and found that he had articulatory disorder and specifically omission of the phoneme /r/ in all positions and clusters. Moreover, a structured questionnaire was given, containing questions about school performance, emotional situation and the general behavior of the child at school and home.

The specific questionnaire was answered by parents and teacher. Then, based on the answers given, and after statistical analysis, we came to explain the result. Then we developed the treatment method which was applied in the case. There were thirty treatment sessions in total and their results were recorded. Finally, conclusions and literature used to contribute to the realization of this work are presented, as well as Annex (παράρτημα).

Λέξεις κλειδιά: ομιλία, Achenbach, αρθρωτικές διαταραχές, παιδί

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη	2
Abstract	3
Πρόλογος	6
Εισαγωγή	7
Πρώτο Μέρος.	8
Κεφ.1.Η Ομιλία -Ορισμοί –Αίτια -Αξιολόγηση	8
1.1. Η ομιλία	8
1.2.Ομιλία-Λόγος- Αιτιολογική ταξινόμηση :	8
1.3. Μηχανισμός παραγωγής ομιλίας	10
1.4.Μέσα αξιολόγησης ομιλίας:	12
Κεφ.2.ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	14
2.1.Ορισμοί.....	14
2.2.Τα αίτια των διαταραχών άρθρωσης	15
2.3.Τα κριτήρια της άρθρωσης	16
2.4.Τα συμπτώματα των αρθρωτικών διαταραχών.....	16
2.5.Ενδεικτικοί στόχοι άρθρωσης.....	17
2.6.Διαταραχή άρθρωσης του /ρ/ (ρωτακισμος).....	18
2.7.Ηλικιες κατάκτησης των φωνημάτων και των συμφωνικών συμπλεγμάτων	19
2.8.Διαφοροδιαγνώση αρθριτικών φωνολογικών διαταραχών.....	19
2.9.Ειδη αρθρωτικών διαταραχών	20
Κεφ.3.ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ACHENBACH	33
3.1.Συμβολή στην αξιολόγηση διαταραχών	33
3.2.Παρουσίαση του ερωτηματολογίου.....	33
3.3.Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου	34
3.4. Η μέθοδος πινακωτή 1	34
3.5 Συμβολή στην αντιμετώπιση διαταραχών	34

3.6. Παρουσίαση.....	35
3.7. Περιεχόμενο.....	37
Δεύτερο Μέρος.....	42
Κεφ.4.Παρακολούθηση περιστατικού.....	42
4.1.Μελέτη περίπτωσης.....	42
4.2.Στάδιο αξιολόγησης.....	42
4.3.Στάδιο παρέμβασης.....	43
4.4.Αποτελέσματα.....	44
4.5.Συμπεράσματα.....	57
Βιβλιογραφία.....	58
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	58
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία.....	59
Παράρτημα.....	62

Πρόλογος

Η επιστήμη της Λογοθεραπείας στην Ελλάδα έχει γνωρίσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια καθώς έχουν γίνει αρκετές αξιολογικές έρευνες στις οποίες μπορούν να βασίζονται οι ειδικοί. Ωστόσο, οι έρευνες αυτές δεν καλύπτουν επαρκώς τα δεδομένα που αφορούν την αξιολόγηση, τη θεραπεία καθώς και την έρευνα.

Αντίθετα, η ξένη βιβλιογραφία καλύπτει μεγαλύτερο εύρος σχετικά με αυτούς τους τομείς, ενώ καλύπτουν μεγάλο χρονικό διάστημα γεγονός που τις καθιστά αξιόπιστες. Συνεπώς, πρόκειται η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα στην ελληνική γλώσσα η οποία θα διευκολύνει τους ειδικούς να κατανοήσουν τη φύση των διαταραχών του λόγου και της ομιλίας, ενώ θα συμβάλουν στην εξειδίκευση με σκοπό την άρτια αξιολόγηση και την θεραπευτική παρέμβαση.

Εισαγωγή

Λογοθεραπεία (ή Λογοπαθολογία)είναι η επιστήμη η οποία ασχολείται με την πρόληψη, αξιολόγηση, τη διάγνωση, τη θεραπεία και την επιστημονική μελέτη των διαταραχών της ανθρώπινης επικοινωνίας σε παιδιά και σε ενήλικες.

Στόχος της εργασίας είναι η μελέτη παιδιού με διαταραχές ομιλίας και την αξιολόγηση μέσω του ερωτηματολογίου του Achenbach και παρέμβαση στον τομέα της άρθρωσης με την εφαρμογή της μεθόδου Πινακωτής. Ακόμη η συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς και στο τέλος να βρεθούν αποτελέσματα που να παρουσιάζουν και να αφορούν τη συμπεριφορά του, την επίδοση του στο σχολείο, και τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία είναι το παιδί, όπως επίσης, και το ποσοστό δυσκολίας στην ομιλία του.

Στο περιεχόμενο της θα δείτε ορισμούς, αίτια, αντιμετώπιση, και ένα ολοκληρωμένο σύνολο πληροφοριών που αφορούν τις διαταραχές ομιλίας και ποιο συγκεκριμένα τις αρθρωτικές διαταραχές, την ανάλυση του ερωτηματολογίου και την ανάλυση της μεθόδου που αναπτύχθηκε για την παρέμβαση του παιδιού.

Κεφ.1.Η Ομιλία -Ορισμοί –Αίτια -Αξιολόγηση

1.1. Η ομιλία

Η ομιλία είναι το λεκτικό μέσω επικοινωνίας ή μεταβίβασης νοημάτων (το κυρίαρχο μέσο θα μπορούσε να πει κανείς). Απαιτεί ακριβή νευρομυϊκό και είναι το αποτέλεσμα συγκεκριμένων κινητικών συμπεριφορών.

Η ομιλία είναι ένα κανάλι, ένα πολύ σημαντικό κανάλι, μέσω του οποίου μπορεί να εκφραστεί η γλώσσα. Για να έχουμε μία αποτελεσματική ομιλία θα πρέπει να υπάρχει ένταση ήχου, δυναμική του ήχου, αντήχηση, τονικότητα, ταχύτητα, ρυθμός, παύσης, τονισμός, αναπνοή, άρθρωση, στάση και κινήσεις του σώματος, (Καστάνης)

Κάποιες φορές όμως η ανθρώπινη ομιλία μπορεί να παρουσιάσει κάποιες διαταραχές οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν την ικανότητα του συνδυασμού των ήχων για την άρθρωση των λέξεων, την ποιότητα της φωνής και τον ομαλό ρυθμό. Είναι :

- Διαταραχή της άρθρωσης
- Φωνολογική Διαταραχή
- Δυσαρθρία
- Απραξία
- Τραυλισμός
- Φωνητικές Διαταραχές \ Δυσφωνίες

1.2.Ομιλία-Λόγος- Αιτιολογική ταξινόμηση :

Οι διαταραχές του λόγου είναι ένα ευρύ φάσμα διαταραχών οι οποίες μπορούν να ταξινομηθούν από αιτιολογική άποψη καθώς και από φαινομενολογική (Παπασιλέκας, 1979).

Όσον αφορά την αιτιολογική ταξινόμηση, αναφερόμαστε στις παρακάτω κατηγορίες :

- Κεντρικές παθήσεις ομιλίας
- Ωτογενείς δυσλαλίες
- Μηχανικές δυσλαλίες, που οφείλονται σε ανωμαλίες των περιφερικών οργάνων του λόγου, δηλαδή των χειλιών, της γλώσσας, του ουρανίσκου, της μαλθακής υπερώας κλπ.
- Διαταραχές λόγου κληρονομικής προέλευσης
- Διαταραχές λόγου νευρωτικής προέλευσης
- Διαταραχές λόγου ψυχωτικής προέλευσης

Παρακάτω φαινομενολογικά γίνεται η εξής ταξινόμηση των διαταραχών του λόγου

- Διαταραχές άρθρωσης
- Διαταραχές ρυθμού της ομιλίας
- Μερικές ή ολικές διαταραχές προφορικής έκφρασης
- Φωνητικές ανωμαλίες όπως αφωνία, δυσφωνίες και ρινολαλίες
- Ανωμαλίες κατανόησης έκφρασης όπως αφασίες
- Γραμματικές και συντακτικές ανωμαλίες
- Διαταραχές γραφής, ανάγνωσης

Ακόμη η διαταραχή του λόγου μπορεί να παρουσιάσει κάποια προβλήματα όπως :

- **α)** καθυστέρηση στην εξέλιξη του λόγου (αργοπορία σε σύγκριση με άλλα παιδιά της ηλικίας του)
- **β)** διαταραχές του λόγου (χρησιμοποιεί δικούς του κώδικες επικοινωνίας)
- **γ)** μαθησιακές δυσκολίες (δυσκολίες στην μάθηση σε παιδιά σχολικής ηλικίας)

Αντίστοιχα η διαταραχή της ομιλίας παρουσιάζει τα δικά της προβλήματα :

- **α)** διαταραχή άρθρωσης – μη ορθή και σωστή παραγωγή των ήχων

- **β)** δυσαρθρία – διαταραχή στην οποία δεν υπάρχει συντονισμός της αναπνοής, άρθρωσης, φώνησης και προσωδίας λόγω διαταραχή των μυών και των νεύρων

Οι διαταραχές του λόγου είναι :

- **α)** απραξία – δυσκολία στον προγραμματισμό των κινήσεων των οργάνων της ομιλίας
- **β)** τραυλισμός – διαταραχή της ομιλίας στο ρυθμό, ταχύτητα, προσωδία
- **γ)** δυσφωνία –προβλήματα φωνής στον τόνο, ένταση και στην ποιότητα.

1.3. Μηχανισμός παραγωγής ομιλίας

Η παραγωγή της ομιλίας απαιτεί κοινή προσπάθεια τριών συστημάτων αναπνευστικό, λαρυγγικό, και αρθρωτικό. Το αναπνευστικό σύστημα παρέχει την στοιχειώδη παροχή αέρα για την ομιλία παράγοντες πίεσης και ροής αέρα, το λαρυγγικό παράγει ήχο (φωνή ή φώνηση), χρησιμοποιώντας την παροχή αέρα από τους πνεύμονες και το αρθρωτικό σύστημά λειτουργεί ως αντήχειο, για να διαμορφωθεί η ηχητική ενέργεια από το λάρυγγα σε αναγνωρίσιμους ήχους. Υπάρχει λοιπόν, μία αλυσίδα τριών διεργασιών. Ακόμη σημαντικό ρόλο στην ομιλία είναι, η πνευματική στάθμη, η υγεία του κεντρικού νευρικού συστήματος, η ακοή, η κινητική ανάπτυξη, και οι περιβαλλοντικές συνθήκες. Πηγή Ενέργειας (αναπνευστικό σύστημα) = Δονήσεις και Βαλβίδα (λαρυγγικό σύστημα) = Αντήχειο / Διαμορφωτής (αρθρωτικό σύστημα χείλη, γλώσσα, δόντια κ.λ.π. Καμπανάρου 2007).

Σύμφωνα με τους Browman και Goldstein (1990), οι κύριοι αρθρωτές του μηχανισμού της ομιλίας είναι :

- το άνω χείλος
- το κάτω χείλος
- η κάτω γνάθος
- η άκρη της γλώσσας

- η προράχη της γλώσσας
- η ράχη της γλώσσας
- η μαλθακή υπερώα

Το άνω χείλος μπορεί να κινηθεί καθοδικά η ανοδικά, μπορεί να προταθεί προς τα έξω, συντελώντας στο στρογγύλεμα των χειλιών, ή να προεκταθεί προς τις άκρες του στόματος, συντελώντας στην έκταση των χειλιών.

Το κάτω χείλος μπορεί να κάνει τις ίδιες κινήσεις αλλά με αντίστροφη φορά στον κάθετο άξονα (πάνω – κάτω), ώστε τα χείλη να έρχονται σε επαφή ή να δίστανται ανάλογα με τις ανάγκες της άρθρωσης του εκάστοτε φωνήματος.

Η γλώσσα, ως σώμα που απαρτίζεται από τρεις αρθρωτές, κινείται από την ουδέτερη της θέση, η οποία βρίσκεται σε μέσο ύψος και κεντρικά, σε θέσεις 1οπίσθια και πάνω 2πρόσθια και πάνω 3οπίσθια και κάτω.

Η κάτω γνάθος μπορεί να κάνει περιστροφικές κινήσεις, κυρίως για τους σκοπούς της μάσησης, αλλά και ανοδικές – καθοδικές κινήσεις για τους σκοπούς της ομιλίας.

Η μαλθακή υπερώα μπορεί να κινηθεί προς τα πάνω ή προς τα κάτω. Η κίνηση της κάτω γνάθου μπορεί να αντικαταστήσει την κίνηση της γλώσσας κατά την άρθρωση ενός φωνήματος, δίνοντας έτσι στον μηχανισμό της ομιλίας τη δυνατότητα να έχει << κινητική ισοτιμία >> (MacNeilage, 1970). Για παράδειγμα, η παραγωγή του /e/ μπορεί να γίνει είτε με χαμήλωμα της ράχης της γλώσσας κάτω από την ουδέτερη θέση είτε με χαμήλωμα της κάτω γνάθου, όργανο πάνω στο οποίο επιφέρεται η γλώσσα και κινείται με παθητικό τρόπο.

Ανάλογα με την ηλικία του, θα πρέπει να υπάρχει ανησυχία όταν το παιδί:

- **18 μηνών** λέει μόνο φωνήεντα και καθόλου σύμφωνα. Χρησιμοποιεί 2-3 λέξεις που είναι δύσκολα κατανοητές η λέει 2-3 λέξεις αλλά δε τις χρησιμοποιεί πάντα για να δηλώσει το ίδιο πράγμα, π. χ βλέποντας τη μαμά λέει μαμά, αλλά το λέει και όταν βλέπει το μπαμπά η ακόμα και κάποιο άλλο μέλος από την οικογένεια.

- **2 χρονών** όταν το λεξιλόγιο του, εκτός από το μαμά, αποτελείται από λίγες και καθόλου κατανοητές λέξεις, καθώς επίσης δεν μπορεί να κάνει μικρές προτάσεις με λίγες λέξεις.
- **3 χρονών** όταν η ομιλία του συνεχίζει να είναι δύσκολα κατανοητή, το λεξιλόγιο του περιορισμένο σε ουσιαστικά και λίγα η καθόλου ρήματα, δεν χρησιμοποιεί άρθρα, επίθετα, επιρρήματα, προθέσεις, δεν έχει την έννοια του πληθυντικού και δεν σχηματίζει απλές προτάσεις του τύπου /η Άννα πίνει γάλα/.
- **4 χρονών** όταν η προτάσεις του είναι μικρές και καθόλου οργανωμένες. Η ομιλία του δεν είναι πάντα κατανοητή π. χ αφαιρεί συλλαβές από πολυσύλλαβες λέξεις, δεν λέει απλά συμπλέγματα συμφώνων όπως /κλαίω /, /πλένω/. Δεν μπορεί να διηγηθεί απλά και πρόσφατα γεγονότα.
- **5 χρονών** όταν το λεξιλόγιο του είναι περιορισμένο, και οι προτάσεις του μικρές και φτωχές σε περιεχόμενο. Σε αυτή την ηλικία το παιδί πρέπει να χρησιμοποιεί προτάσεις με 10 – 11 λέξεις. Όταν δε μπορεί να διηγηθεί άνετα ένα γεγονός και στην ομιλία του κάνει πολλά λάθη.

1.4.Μέσα αξιολόγησης ομιλίας:

Τα μέσα αξιολόγησης της ομιλίας είναι τα ακόλουθα:

- Συζήτηση με τον κλινικό
- Μέτρηση
- Απαγγελία
- Κατονομασία εικόνων (με ανεπίσημα ή /και επίσημα σταθμισμένα εργαλεία)
- Περιγραφή εικόνων
- Ανάγνωση κειμένων

Και στο τέλος όταν ολοκληρωθεί η αξιολόγηση σε περίπτωση που υπάρχει κάποια διαταραχή ιεραρχούνται τα παρακάτω :

- Εντοπισμός διαταραχής και βαθμού σοβαρότητας αυτής.
- Διαχωρισμός διαταραχής από παρόμοιες διαταραχές (π.χ. αναπτυξιακή λεκτική απραξία).
- Καθορισμός της θεραπευτικής προσέγγισης.
- Ιεράρχιση θεραπευτικών στόχων (βασισμένη και στην εξέταση ετοιμότητας (stimulability) του παιδιού για την παραγωγή νέων φωνημάτων μετά από μίμηση μοντέλου).
- Καθορισμός baseline απόδοσης (αρχικής απόδοσης) της ομιλίας του παιδιού ώστε να αποτελεί σημείο αναφοράς της προόδου ή της αποτελεσματικότητας της θεραπείας (εκτίμηση αρχικής καταληπτότητας της ομιλίας σε μορφή ποσοστού)(Καμπανάρου, 2007)

Κατά την ανάλυση ενός δείγματος ομιλίας, καταγράφονται οι παρακάτω πληροφορίες :

- Το φωνητικό ρεπερτόριο, δηλαδή το σύνολο των φωνημάτων (φθόγγων και αλλόφωνων) που χρησιμοποιούνται από το παιδί κατά τον αυθόρμητο λόγο και κατά την κατονομασία μεμονωμένων λέξεων.
- Οι φωνοτακτικές δομές, δηλαδή η ποικιλία των συλλαβικών δομών που χρησιμοποιεί το παιδί (ΣΦ, ΣΦΣΦ, ΦΣΦ κλπ).
- Η φωνημική καταγραφή και η ανάλυση των λαθών, δηλαδή οι φωνημικές εκφορές του παιδιού σε σύγκριση με τους αναμενόμενους φωνημικούς τύπους και η ταξινόμηση των λαθών σε απαλοιφές (πτώσεις), αντικαταστάσεις και αλλοιώσεις των φθόγγων.
- Οι φωνολογικές διεργασίες με τα ποσοστά εμφάνισης της κάθε διαδικασίας απλοποίησης στη συνολική ομιλία του παιδιού.

Κεφ.2.ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

2.1.Ορισμοί

Οι διαταραχές της άρθρωσης είναι οι διαταραχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από δυσκολίες στην ορθή παραγωγή των ήχων της ομιλίας σε ηλικίες που αυτές οι δυσκολίες θα έπρεπε να έχουν ξεπεραστεί.

Προβλήματα άρθρωσης προκύπτουν από διαταραχές στη μορφολογία και τη φυσιολογία των οργάνων άρθρωσης και των οργάνων ακοής. Αυτές οι δυσκολίες εμφανίζονται στην προσχολική ηλικία του παιδιού και μπορεί να είναι μακροχρόνιες.

Σε μία **διαταραχή άρθρωσης**, το παιδί διαλέγει το σωστό φθόγγο αλλά το προφέρει λανθασμένα λόγω δυσλειτουργίας ή ανεπάρκειας του μηχανισμού παραγωγής ομιλίας και με αποτέλεσμα η παραγωγή του να αποκλίνει από το πρότυπο. Τα παιδιά με διαταραχές άρθρωσης συνήθως έχουν επίγνωση της λανθασμένης προφοράς του φθόγγου.

- Ακόμη ένας άλλος ορισμός θεωρεί επιλογή του σωστού φθόγγου αλλά λανθασμένη άρθρωση λόγω ανεπάρκειας του μηχανισμού άρθρωσης.
- Ένας τρίτος ορισμός αναφέρει..... δυσκολίες στην άρθρωση : το παιδί δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει σωστά τα όργανα της άρθρωσης για να παράγει έναν ή περισσότερους φθόγγους. Έτσι λοιπόν υπάρχει αντικατάσταση φθόγγου με κάποιο άλλο καθώς ακόμη παραμόρφωση η ακόμη και παράλειψη του φθόγγου.
- Κάποιοι άλλοι θεωρούν πως η ακριβής άρθρωση βασίζεται στην επακριβή τοποθέτηση, αλληλουχία, συγχρονισμό, ορθή κατεύθυνση και δύναμη των αρθρωτών. Όλα αυτά συμβαίνουν ταυτόχρονα με την ακριβή μεταβολή της ροής του αέρα, την έναρξη ή διακοπή της φώνησης και την υπερωιοφαρυγγική δραστηριότητα.(Shipley & McAfee, 2004).
- Και ένας πέμπτος ορισμός αναφέρει επίσης πως η άρθρωση είναι ο τρόπος με τον οποίο παράγεται η ομιλία και αποτελείται από μία σειρά σύνθετων κινήσεων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ακριβή άρθρωση είναι η ακριβής τοποθέτηση των αρθρωτών, η σωστή αλληλουχία και ο συγχρονισμός

κινήσεων καθώς και η δύναμη των οργάνων άρθρωσης και αναπνοής. Όλα αυτά συμβαίνουν ταυτόχρονα με την χρήση ή μη των φωνητικών χορδών, την τροποποίηση της ροής του αέρα στην φωνητική οδό τροποποίηση και τη λειτουργία υπερωιοφαρυγγικής βαλβίδας (Καμπανάρου, 2007).

2.2.Τα αίτια των διαταραχών άρθρωσης

- Δυσλειτουργία του μηχανισμού της παραγωγής της ομιλίας (λειτουργική αρθρωτική διαταραχή).
- Μη φυσιολογική δομή οργάνων (π.χ. χειλεοσχιστία / υπερωιοσχιστία) (οργανική αρθρωτική διαταραχή).

Ποιο συγκεκριμένα: Με δεδομένη την πολυπλοκότητα των νευρολογικών και μυικών δραστηριοτήτων στην παραγωγή του λόγου, δεν είναι έκπληξη το γεγονός ότι πολλές ανθρώπινες ασθένειες μπορούν να προκαλέσουν διαταραχές άρθρωσης.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε την αιτιολογία, ή την αιτία μιας διαταραχής άρθρωσης για την αποτελεσματική θεραπεία. Για παράδειγμα αν οι αδύναμοι μύες είναι αιτία που προκαλεί αρθρωτικές διαταραχές, τότε η θεραπεία θα είναι διαφορετική από το αν το πρόβλημα οφειλόταν σε καθυστέρηση της ομιλίας. Ωστόσο, οι συχνότερες αιτιολογίες ταξινομούν τις διαταραχές αυτές ως αποτέλεσμα :

- κώφωση ή απώλεια της ακοής
- κινητικής διαταραχής της ομιλίας
- συναισθηματικής διαταραχής
- προβλήματος στην δομή/κατασκευή των οργάνων της άρθρωσης
- καθυστερημένης ανάπτυξης
- ακουστικής έλλειψης και αισθητικών κινητικών ελλειμμάτων.

Και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα :

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Προβλήματα συμπεριφοράς

- Μειωμένη κοινωνική επαφή και φόβο για έκφραση και επικοινωνία με τους άλλους ανθρώπους
- Μαθησιακές δυσκολίες

2.3.Τα κριτήρια της άρθρωσης

Τα κριτήρια αυτά έχουν ως σκοπό το διαχωρισμό της διαταραχής από κάποια άλλη, καθώς και τον διαχωρισμό των σταδίων που σαν αποτέλεσμα μας παρουσιάζει τη σοβαρότητα του προβλήματος και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το παιδί.

(0)φυσιολογική	(1)ήπια	(2)μέτρια	(3)σοβαρή	(4)πολύ σοβαρή
	Ασυνέπειες στα λάθη	Μπορεί να επηρεαστεί η κατανόηση	Περισσότερα από 8 φωνήματα λάθος	Απογοήτευση και άρνηση της ομιλίας
	Λάθος παραγωγή σε 1-3 ήχους της ομιλίας	4-8 φωνήματα λάθος	Δυσκολίες στην επικοινωνία	Δυσκολίες στην κατανόηση της ομιλίας
			Δεν είναι όλα τα φωνήματα διαταραγμένα	

2.4.Τα συμπτώματα των αρθρωτικών διαταραχών

- Αντικατάσταση φωνημάτων με άλλα φωνήματα π.χ. /θέλω/-/σέλω/
- Παράλειψη φωνημάτων ή συλλαβών π.χ./κότα/-/κοα/, /καραμέλα/-/καμέλα/
- Απλοποιήσεις συμπλεγμάτων π.χ./στρατός/-/στατός/, /κρύο/-/κύο/

- Αλλοιώσεις φωνημάτων π.χ. αντί /ρ/ το παιδί παράγει έναν ήχο που ακούγεται σαν /γι/
- Ενθέσεις (π.χ. φραγητό αντί φαγητό)

2.5.Ενδεικτικοί στόχοι άρθρωσης

Στόχοι μας να εκμαιεύσουμε το φθόγγο που υπολείπεται, να εξασκήσουμε την εκφορά του σε όλες τις θέσεις στις λέξεις και στη συνέχεια, να αυτοματοποιήσουμε τη χρήση του στον αυθόρμητο λόγο. Παράδειγμα :

- Ήχος σε απομόνωση
- Ήχος σε συλλαβή (ΣΦ)
- Ήχος σε λέξεις (αρχική - μεσαία – τελική θέση)
- Ήχος σε φράσεις
- Ήχος σε συμπλέγματα (αρχική – μεσαία θέση)
- Προτάσεις με το φθόγγο στόχο

Ποιο συγκεκριμένα παρακάτω βλέπουμε πως οι πρωταρχικοί στόχοι της αξιολόγησης της άρθρωσης και των φωνολογικών διαδικασιών περιλαμβάνουν :

- Περιγράφοντας της αρθρωτική ή φωνολογική ανάπτυξη και κατάστασή του ασθενούς
- Καθορίζοντας αν η ομιλία του ατόμου επαρκώς παρεκκλίνει από τις φυσιολογικές προσδοκίες σε δικαιολογημένη ανησυχία ή παρέμβαση
- Αναγνωρίζοντας παράγοντες οι οποίοι σχετίζονται με την παρούσα ή τη διαταραχή της γλωσσικής ανάπτυξης
- Κάνοντας προγνωστικές κρίσεις για την αλλαγή με ή χωρίς την παρέμβαση
- Παρακολουθώντας αλλαγές στις αρθρωτικές ή φωνολογικές ικανότητες και την επίδοση στο χρόνο

2.6. Διαταραχή άρθρωσης του /ρ/ (ρωτακισμός)

<<Ρωτακισμός είναι η διαταραγμένη προφορά ή παράληψη του /ρ/>> (Καλαντζής, 2011) Το /ρ/ εξαιτίας της ιδιόρρυθμου αρθρωτικού μηχανισμού του αποτελεί τον πιο δύσκολο φθόγγο της ανθρώπινης γλώσσας. Η θεραπεία του είναι ζήτημα λεπτού χειρισμού καθώς ακόμη και αρκετά προσεκτικού.

Ο θεραπευτής πρέπει να έχει πολύ υπομονή και θέληση κατά τη διάρκεια της θεραπείας και να δώσει τα κατάλληλα κίνητρα στο παιδί, με σκοπό να έχει επιτυχία η παρέμβαση. Οι προασκήσεις εδώ είναι απαραίτητες για την άσκηση του στοματοπροσωπικού μηχανισμού και την ενεργοποίηση των μυών της γλώσσας.

Τελικός σκοπός είναι να πετύχουμε τον κραδασμό της άκρης της γλώσσας, να παραχθεί δηλαδή το τρεμόγλωσσο /ρ/. Λέμε στο παιδί να υψώσει χαλαρά τη γλώσσα του προς τη σκληρή υπερώα και να ακουμπήσει ελαφρά πάνω της. Στη θέση αυτή να πάρει μια πολύ βαθιά εισπνοή και αμέσως να βγάλει τον αέρα απότομα και δυνατά. Αν θέλουμε να πετύχουμε την ολοκληρωμένη έξοδο του αέρα από το στόμα, μπορούμε να του κλείσουμε τη μύτη.

Με την κρούση του αέρα η γλώσσα θα τεθεί στον κραδασμό του /ρ/. Το ίδιο κάνει και ο Gutzmann ξεκινώντας από την τοποθέτηση της γλώσσας στη θέση προφοράς του /δ/. Κατά κύριο λόγο η θεραπεία που χρησιμοποιούμε για τον ρωτακισμό είναι η ακόλουθη αν και υπάρχουν πολλές παραλλαγές, όλες ξεκινούν από την ίδια βάση. Αυτή είναι η μέθοδος <<τδ>>.

Τη μέθοδο αυτή την εισήγαγε ο Φραγκίσκος Talma και δοκιμάζεται με αρκετή επιτυχία ως και σήμερα. βάζουμε το παιδί να προφέρει γρήγορα και ασταμάτητα το ντ. Ενώ το παιδί προφέρει το ντ, εμείς με ένα βοηθητικό εργαλείο κάνουμε μασάζ στη γλώσσα του παιδιού. για να δημιουργήσουμε τον κραδασμό εκείνο που είναι απαραίτητος για να παραχθεί το /ρ/ καθώς όπως είπαμε και παραπάνω είναι τρεμόγλωσσο.

Τόπος	Τρόπος	Ηχηρότητα
Φατνιακό	Παλλόμενο	Ηχηρό

2.7. Ηλικίες κατάκτησης των φωνημάτων και των συμφωνικών συμπλεγμάτων

ΗΛΙΚΙΑ	ΦΩΝΗΜΑΤΑ
2,6-3,0 ετών	/p/,/b/,/m/,/t/,/k/,/g/
3,0-3,6 ετών	/n/,/v/,/y/,/x/,/d/
3,6-4,0 ετών	/f/,/s/,/z/,/l/
4,0-4,6 ετών	/θ/,/δ/
4,6-5,0 ετών	-
5,0-5,6 ετών	/r/

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΩΝ
3,6-4,0 ετών	/sp/, /sl/,/kl/,/vl/,/kn/,/pn/,/ny/
4,0-4,6 ετών	/fl/,/st/,/sk/,/ps/,/ks/,/xt/,/tr/,/kr/,/δj/,/zm/,/mn/
4,6-5,0 ετών	/sf/,/vr/,/dr/,/xn/,/zv/,/ft/,/ts/,/dz/
5,0-5,6 ετών	/yl/,/yr/,/str/
5,6-6,0 ετών	/δr/,/θr/,xtr/

2.8. Διαφοροδιαγνώση αρθρικών φωνολογικών διαταραχών

Αρθρωτική διαταραχή	Φωνολογική διαταραχή
Φωνητικά λάθη – δυσκολία με την μορφή των ήχων ομιλίας	Φωνημικά λάθη
Προβλήματα στην παραγωγή των ήχων ομιλίας	Οι φωνημικές δυσκολίες μπορεί να επηρεάζουν και άλλες περιοχές της γλώσσας
Δυσκολίες στην μορφή των ήχων ομιλίας	Δυσκολίες με τη λειτουργία των φωνημάτων

<p>Η ομιλία παράγεται με δυσκολίες και επηρεάζονται και άλλες περιοχές της γλωσσικής ανάπτυξης</p>	<p>Οι δυσκολίες αυτές αποτελούν δυσκολία στην κατανόηση της οργάνωσης των φωνημάτων μέσα στο σύστημα της γλώσσας</p>
--	--

Στον παραπάνω πίνακα που βλέπεται παρουσιάζονται οι διαφορές ανάμεσα στις αρθρωτικές και τις φωνολογικές διαταραχές, ορισμένες φορές αυτές οι δύο διαταραχές μπορούν να υπάρξουν ταυτόχρονα σε ένα παιδί.

2.9.Ειδη αρθρωτικών διαταραχών

- **Αναπτυξιακή Δυσαρθρία:** Η αναπτυξιακή δυσαρθρία εντάσσεται στην κατηγορία των οργανικών αρθρωτικών διαταραχών και είναι ένας όρος που αναφέρεται σε διαταραχές του μυικού ελέγχου όλων των βασικών κινητικών διαδικασιών που περιλαμβάνονται για την εκτέλεση της ομιλίας.

Υπάρχουν διάφοροι τύποι δυσαρθρίας και είναι το αποτέλεσμα νευρολογικής πάθησης, όπως η εγκεφαλική παράλυση ή νευρολογικού τραυματισμού. Μπορεί να επηρεαστούν παράμετροι όπως η αναπνοή, η φώνηση, η αντήχηση, η άρθρωση και η προσωδία.

Τα συμπτώματα της ομιλίας της αναπτυξιακής δυσαρθρίας (Caruso % Strand, 1991, Crary , 1993, Landis, WanderWoude % Jongasma, 2004) :

- Κοπιώδης άρθρωση
- Μη ακριβής εκτέλεση αρθρωτικών κινήσεων (προσέγγιση αρθρωτικών στόχων αλλά με περιορισμένο εύρος κινήσεων).
- Έλλειψη συντονισμού των αρθρωτικών κινήσεων και δυσκολία έναρξης και παύσης των κινήσεων.
- Πιθανή ύπαρξης μυικής δυστονίας (σπαστικότητα, υποτονία).
- Συστηματικά αρθρωτικά λάθη.
- Αργή ταχύτητα ομιλίας, σύντομες φράσεις, παρατεταμένες παύσεις.

- Διαταραχές φώνησης (αχνή ή πιεσμένη φωνή, ηχηρή εισπνοή, ανωμαλίες στη φωνητική ένταση και στο φωνητικό ύψος).
- Μειωμένη αναπνευστική στήριξη της ομιλίας λόγω αδυναμίας των μυών του αναπνευστικού συστήματος.
- Διαταραχές αντήχησης (ρινικότητας).
- **Αναπτυξιακή Λεκτική Απραξία: (developmental apraxia of speech, developmental verbal dyspraxia, childhood apraxia of speech):** Στην ελληνική ορολογία, αναφέρεται και ως αναπτυξιακή απραξία της ομιλίας, αναπτυξιακή λεκτική δυσπραξία, εξελικτική απραξία. Είναι μία πάθηση του κεντρικού νευρικού συστήματος και επηρεάζει την ικανότητα του παιδιού να βάζει στη σειρά και να παράγει ήχους, συλλαβές και λέξεις.

Μπορεί να συνυπάρχει με άλλες δυσπραξίες στο ίδιο παιδί (π.χ. στοματική δυσπραξία). Ένα παιδί με λεκτική δυσπραξία εμφανίζει σημαντικές δυσκολίες στο γραμματισμό και την εκτέλεση των κινήσεων που απαιτούνται για την άρθρωση των ήχων. Εκδηλώνεται αρχικά με καθυστέρηση στην παραγωγή της ομιλίας (που έρχεται σε αντίθεση με το επίπεδο του παιδιού στην κατανόηση της ομιλίας) αλλά και με σημαντικές φωνολογικές δυσκολίες.

Έπειτα, γίνονται φανερές και άλλες δυσκολίες, που αφορούν το επίπεδο συγκέντρωσης προσοχής, το συμβολικό παιχνίδι, αλλά και δυσκολίες στις γλωσσικές ικανότητες του παιδιού. Αυτές μπορεί να εκδηλώνονται με δυσκολία να μάθει και να γενικεύει συντακτικές δομές, να εμπλουτίσει το λεξιλόγιό του με αφηρημένες έννοιες, να χρησιμοποιήσει σωστά τον τόνο και την χροιά της φωνής του.

Τα συμπτώματα ενός παιδιού με αναπτυξιακή λεκτική δυσπραξία :

Σημαντική δυσκολία στην εκφορά του λόγου σε αντίθεση με την κατανόηση του λόγου.

- Ιδιαίτερο περιορισμένο <<βάβισμα>>.

- Καθυστέρηση στην παραγωγή των πρώτων λέξεων (οι οποίες μπορεί να παρατηρηθούν στην ηλικία των 2,5 ή 3 ετών).
- Περιορισμένο φωνολογικό ρεπερτόριο (λιγότερους φθόγγους από το αναμενόμενο για την ηλικία του).
- Δυσκολία μίμησης ήχων ή φθόγγων.
- Υπεραπλουστευμένη ομιλία με συχνές παραλείψεις συλλαβών και πολλαπλές αρμονίες.
- Ασταθή φωνολογικά λάθη τα οποία αυξάνονται καθώς
- αυξάνεται η πολυπλοκότητα του στόχου.
- Δυσκολία στη χρήση κατάλληλου επιτονισμού στις λέξεις.

Οι συχνές και ασταθής αντικαταστάσεις φωνημάτων καθιστούν την ομιλία ενός παιδιού με λεκτική δυσπραξία δυσκατάληπτη ή ακατάληπτη ακόμη και από γνωστά πρόσωπα του κοντινού του περιβάλλον.

- **Ειδική διαταραχή της άρθρωσης :** Σε αυτές τις περιπτώσεις ο προφορικός λόγος των παιδιών παρουσιάζει αρθρωτικές η και φωνολογικές διαταραχές, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η κατανόηση της ομιλίας του παιδιού από τον εκάστοτε συνομιλητή.

Συγκεκριμένα οι αρθρωτικές διαταραχές αφορούν δυσκολίες κατά την παραγωγή κάποιων ήχων της γλώσσας (φωνημάτων), λόγω νευρομυικής αδυναμίας των οργάνων που συμμετέχουν στην παραγωγή της ομιλίας (αρθρωτές).

Για παράδειγμα ένα παιδί με διαταραχή άρθρωσής στο φώνημα (ήχο) /ρ/ μπορεί στον προφορικό λόγο να αντικαταστήσει αυτόν τον ήχο με το φώνημα /γ/ (γολόι/αντί ρολόι).

Αντίθετα οι φωνολογικές διαταραχές σχετίζονται με λάθη σε ήχους της γλώσσας, στους οποίους το παιδί συγχέει, λόγω δυσκολίας στην αναγνώριση ή στη διαφοροποίηση τους. Παράδειγμα το παιδί αντικαθιστά τον ήχο /δ/ με

τον ήχο /β/. Η διάκριση μεταξύ των φωνολογικών και των αρθρωτικών διαταραχών χρειάζεται μεγάλη προσοχή από τον ιδικό. Καθώς ο Λογοθεραπευτής είναι σε θέση που σε κάθε περίπτωση μπορεί να αξιολογήσει τις δυσκολίες, να προτείνει και να εφαρμόσει τις κατάλληλες θεραπευτικές μεθόδους.

- **Διαταραχές στην έκφρασή του λόγου :** Σε αυτήν την περίπτωση οι δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν αφορούν τις διαστάσεις του λόγου οι οποίες, είναι η μορφή, το περιεχόμενο και η χρήση. Οι διαταραχές στη μορφή του λόγου περιλαμβάνουν δυσκολίες στο σύστημα των ήχων που αποτελούν μία γλώσσα (φωνολογία), στη σχέση των λέξεων στα πλαίσια της πρότασης (σύνταξη) και στους γραμματικούς κανόνες που διέπουν την εκάστοτε γλώσσα (μορφολογία).

Οι δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν είναι φωνολογικά λάθη, (π.χ αντικατάσταση /δ/ με /β/ στο λόγο των παιδιών), συντακτικά λάθη (π.χ μαμά πήγε φέρει γάλα) και γραμματικά λάθη (με λανθασμένη χρήση των χρόνων η και των καταλήξεων των λέξεων όπως /εγώ πάει βόλτα/).

Το περιεχόμενο του λόγου αφορά στην σημασιολογία, δηλαδή τη <<σημασία>> του μηνύματος. Στον τομέα αυτό μπορεί ένα παιδί να δυσκολεύεται να βρει τις κατάλληλες λέξεις ή να έχει περιορισμένο λεξιλόγιο (π.χ το παιδί λέει αυτό που πίνουμε, αντί για ποτήρι). Τέλος η χρήση του λόγου σχετίζεται με την πραγματολογία δηλαδή με τον τρόπο με τον οποίο μεταφέρεται το μήνυμα.

Αφορά την χρήση εκφράσεων ευγένειας (π.χ γεια σας κυρία Άννα), την ικανότητα έναρξης και διατήρησης μιας συζήτησης, την επιλογή κατάλληλων λέξεων ανάλογα με τον συνομιλητή, την κατανόηση μεταφορικών εκφράσεων και γενικότερα τον τρόπο με τον οποίο το άτομο επιλέγει να μιλήσει.

- **Αντιληπτική διαταραχή του λόγου :** Πρόκειται για την πιο σοβαρή μορφή αναπτυξιακής διαταραχής, η οποία εμφανίζεται με δυσκολία στην κατανόηση

του προφορικού λόγου. Το παιδί δυσκολεύεται να κατανοήσει τον προφορικό ή γραπτό λόγο, να ακολουθήσει εντολές, και να εμπλουτίσει το λεξιλόγιο του. Δεν είναι σπάνιο να συνυπάρχουν διαταραχές στην επεξεργασία αισθητηριακών ερεθισμάτων (κυρίως ακουστικών), γνωστικά ελλείμματα (προβλήματα μνήμης) και δυσκολίες μάθησης.

Συνοπτικά ένα παιδί που παρουσιάζει Ειδικές Αναπτυξιακές Διαταραχές του λόγου και της ομιλίας μπορεί να έχει την εικόνα ενός παιδιού που :

- έχει αργήσει να πει λέξεις ή μικρές προτάσεις
- χρησιμοποιεί περιορισμένο λεξιλόγιο
- αντικαθιστά φωνήματα /ήχους / στην ομιλία του
- δεν χρησιμοποιεί σωστά γραμματικές καταλήξεις και δομές

2.10.Αντιμετώπιση – μορφές παρέμβασης

Η λογοθεραπευτική αξιολόγηση αποτελείται από τις παρακάτω διαδικασίες:

- Ανίχνευση / αδρή αξιολόγηση
- Τεστ άρθρωσης
- Δείγμα ομιλίας
- Ανάλυση
- Αριθμός των λαθών
- Τύποι λαθών (αντικαταστάσεις, παραλείψεις, παραμορφώσεις, προσθέσεις)
- Μορφή λαθών (διακριτικά χαρακτηριστικά, φωνολογικές διαδικασίες)
- Σύσταση (συνέπεια των λαθών)
- Καταληπτότητα

- Ρυθμός της ομιλίας
- Προσωδία
- Στοματοπροσωπικός έλεγχος
- Αξιολόγηση ακοής
- Γλωσσική αξιολόγηση
- Καθορίζοντας τη διάγνωση
- Περιέχοντας πληροφορίες (γραπτή έκθεση, συνέντευξη, κλπ)

Η κλινική διαδικασία της αξιολόγησης:

Για να συγκεντρώσουμε με τον πιο κατάλληλο τρόπο όλες τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε, θα πρέπει να προγραμματίσουμε προσεκτικά την αξιολόγηση. Κατά την προετοιμασία μας, θα πρέπει να έχουμε υπόψη τις παρακάτω ερωτήσεις :

- **α)** ποιό είναι το υπάρχον πρόβλημα ή ανησυχία ; Τι ερωτήσεις που αφορούν την αξιολόγηση έχουν γίνει στο παρελθόν ; Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε την άποψη του παραπεμπόμενου (πελάτη) για το πώς βλέπει το πρόβλημα του/της
- **β)** τι γνωρίζουμε είδη ; Αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες όπως ιατρικά στοιχεία, αρχεία σχολείου, προηγούμενες αξιολογήσεις και προηγούμενες λογοθεραπευτικές (ή άλλων ειδικοτήτων εκθέσεις
- **γ)** τι θέλουμε να μάθουμε από την αξιολόγηση ; Εντοπίζουμε τις πληροφορίες που μας ενδιαφέρουν και που μας λείπουν. Ποιες είναι οι άλλες περιοχές (πέρα από την επικοινωνία) που θα χρειαστούν να αξιολογηθούν από άλλες ειδικότητες
- **δ)** πως θα βρούμε αυτό που θέλουμε να μάθουμε ; Αυτό περιλαμβάνει όχι μόνο τα συγκεκριμένα τεστ που θα χρησιμοποιήσουμε αλλά και το πλαίσιο μέσα στο οποίο θέλουμε να παρατηρήσουμε τον πελάτη και την αλληλουχία των αξιολογικών δραστηριοτήτων προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η παραγωγικότητα και η αποτελεσματικότητά μας.

Εάν απαντήσουμε σε αυτές τις ερωτήσεις θα έχουμε ένα πλάνο για τη συνεδρία της αξιολόγησης. Πρέπει να θυμόμαστε ότι θα χρειαστεί να ήμαστε αρκετά ευέλικτοι στο πρόγραμμα για να κάνουμε οποιεσδήποτε αναγκαίες αλλαγές κατά τη διάρκεια των συνεδριών σε περίπτωση που χρειαστεί.(Καμπανάρου, 2007).

Σκοποί της αξιολόγησης:

- Ανίχνευση/Εκτίμηση: Είναι η συλλογή δεδομένων για να αποφασίσουμε εάν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να έχει ένα άτομο κάποιο πρόβλημα το οποίο απαιτεί εις βάθος αξιολόγηση.
- Διάγνωση ή Διαφοροδιάγνωση : Σε αρκετές περιπτώσεις, είναι σημαντικό να κατονομάζουμε το πρόβλημα ή να διαχωρίζουμε τη διαταραχή από κάποια άλλη διαταραχή με παρόμοια συμπτώματα.
- Ανάπτυξη στόχων παρέμβασης : Μόλις περιγραφεί η κατάσταση του πελάτη, το επόμενο βήμα είναι να καθοριστούν οι στόχοι της παρέμβασης που είναι κατάλληλη.
- Παρακολούθηση και καταγραφή προόδου : Οι διαδικασίες αξιολόγησης χρησιμοποιούνται και κατά τη διάρκεια της παρέμβασης με σκοπό να μετρηθεί η πρόοδος και να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα της θεραπευτικής παρέμβασης. (Καμπανάρου, 2007).

Συγκεκριμένα η λογοπεδική εξέταση γίνεται :

- **α)** μετά από αίτημα των γονιών, είτε διότι αντιλαμβάνονται ότι το παιδί τους παρουσιάζει προβλήματα σχετικά με τη γλώσσα είτε επειδή τους είναι πιο εύκολο να χρησιμοποιήσουν αυτό το σύμπτωμα για να ζητήσουν έμμεσα βοήθεια για άλλα προβλήματα, τα οποία πολλές φορές αρνούνται και οι ίδιοι να δουν. Στη δεύτερη περίπτωση η λογοπεδική εξέταση να αποτελεί ένα πρώτο βήμα για μία περαιτέρω πληρέστερη προσέγγιση του συνολικού προβλήματος, που μπορεί να είναι ένα πρόβλημα στη σχέση γονιών – παιδιού ή μια άλλα ψυχική διαταραχή που εκφράζεται και ως γλωσσικό πρόβλημα.

- **β)** Μετά από επισήμανση του προβλήματος από τον εκπαιδευτικό, ήδη ακόμα από το νηπιαγωγείο ή τον παιδικό σταθμό. Σε μεγαλύτερες ηλικίες η σχολική αποτυχία αποτελεί τον βασικό λόγο κινητοποίησης του εκπαιδευτικού.
- **γ)** Μετά από ιατρική παραπομπή (π. χ παιδίατρος, παιδοψυχίατρος), ή μετά από παραπομπή από άλλον ιδικό (π. χ ψυχολόγος). Η λογοπεδική εξέταση είναι μια κλινική εξέταση που επιτρέπει την εκτίμηση της ποικιλότητας της γλωσσικής ανάπτυξης, σε συνάρτηση με τη γενικότερη ανάπτυξη του παιδιού, και εντοπίζει τις γλωσσικές αποκλίσεις σε επίπεδο φωνητικό (μορφής), σημασιολογικό (περιεχομένου), συντακτικό (δομής) και πραγματολογικό (χρήσης).

Προχωρά επίσης σε μία εκτίμηση των γνωσιακών δυνατοτήτων, της επιθυμίας για επικοινωνία, του ρόλου του περιβάλλοντος και της οικογενειακής ιστορίας σε σχέση με τη γλώσσα, και διευρύνεται στον γραπτό λόγο ανάλογα με την ηλικία.

Πρόκειται για μια εξέταση που δεν περιορίζεται σε ποσοτικές αποκλειστικά μεθόδους καταμέτρησης και αξιολόγησης, αλλά αναπτύσσεται κυρίως σε μία ποιοτική κατεύθυνση με θεραπευτική οπτική. Για τον λόγο αυτό οι λογοπεδικές διαγνώσεις (όπως και κάθε διάγνωση) δεν πρέπει να αποτελούν οριστικές και τελικές αποφάσεις για το γλωσσικό ή σχολικό μέλλον ενός παιδιού και να παγιώνουν τις δυνατότητες εξέλιξης του. (Χρηστίδης – Θεοδοροπούλου, 2001).

Η ηλικία γύρο στα πέντε χρόνια θεωρείται ως η πλέον κατάλληλη για να γίνει μια λογοπαιδική αξιολόγηση και να ξεκινήσει ένα οργανωμένο πρόγραμμα θεραπείας σε περίπτωση που χρειάζεται. Αντίστοιχα σε περιπτώσεις εφήβων η λογοπαιδική εξέταση ζητείται, κάποιες φορές και μετά από δικό τους αίτημα, για τους παρακάτω λόγους που βλέπεται :

- **α)** επανεμφάνιση τραυλισμού : πρόκειται για έναν από τους πιο συχνούς λόγους αιτήματος βοήθειας κατά τη διάρκεια της εφηβείας
- **β)** συνειδητοποίησης μιας διαταραχής της άρθρωσης που στο παρελθόν είχε παραμεληθεί
- **γ)** δυσκολίες στο γραπτό λόγο οι οποίες αποτελούν εμπόδιο για τη συνέχιση των σπουδών τους ή ακόμη και την επαγγελματική τους εξέλιξης

- **δ) διαταραχές στο επίπεδο της φωνής (π. χ ένας έφηβος που δείχνει να ενοχλείται από την υπερβολικά <<ψιλή>> φωνή του**

Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό να εξετάζεται με μεγάλη προσοχή το αίτημα ενός εφήβου, ανεξάρτητα από το αίτημα των γονιών ή του σχολείου, ώστε να του προτείνεται σε κάθε περίπτωση η απάντηση που του ταιριάζει και την οποία θα επενδύσει έτσι ώστε η θεραπευτική προσπάθεια που χρειάζεται να έχει αρκετές πιθανότητες επιτυχίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

Σκοπός της αξιολόγησης στην επιστήμη της λογοθεραπείας είναι να καθορίσει τις επικοινωνιακές ικανότητες και αδυναμίες ενός ατόμου, στην προσπάθεια αυτού του σκοπού συμβάλουν οι παρακάτω μέθοδοι :

- **Τεστ Ανίχνευσης/ScreeningTest:** Η ανίχνευση είναι η διαδικασία με την οποία αναγνωρίζονται υποψήφιοι για επίσημη αξιολόγηση που οδηγεί πολλές φορές σε διάγνωση.
- **Τα τεστ ή ψυχομετρικές δοκιμασίες :** Τα τεστ ή ψυχομετρικές δοκιμασίες είναι σταθμισμένες τεχνικές μέτρησης της ποικιλίας, της συμπεριφοράς ή και των ικανοτήτων. Σύμφωνα με τον (Αλεξόπουλο,1998), η χορήγηση ενός τεστ είναι η σταθερή διαδικασία κατά την οποία ο εξεταστής θέτει θέτει στον εξεταζόμενο μια ορισμένη σειρά ερωτήσεων και αξιολογεί της γραπτές ή της προφορικές απαντήσεις του σύμφωνα με ένα δεδομένο πρότυπο (σελ.14).
- **A. Τεστ που αναφέρεται σε τυπικούς βαθμούς (Norm-Referencedtest,Shipley+McAfee).** : Στην Αγγλική γλώσσα υπάρχουν πολλά τεστ στην επιστήμη της λογοθεραπείας που αναφέρονται σε τυπικούς βαθμούς. Αυτά τα τεστ συνήθως εξετάζουν τις περιοχές της άρθρωσης ή του λόγου/γλώσσα (Shipley % McAfee, 2004).
- **Σταθμισμένα τεστ :** Η στάθμιση ενός τεστ στη λογοθεραπείας όπως και σε άλλες επιστήμες χρειάζεται να χορηγηθεί σε ένα μεγάλο αριθμό ατόμων π. χ πάνω από 100 διάφορων ανθρώπων οι οποίοι επιλέγονται

να αντιπροσωπεύσουν τον πληθυσμό στόχο καθώς ακόμη λαμβάνονται υπόψη η ηλικία, φύλο εθνικότητα κ.λ.π επίσης θα πρέπει να έχει και σαφές πληροφορίες για το σκοπό του.

Ακόμη ένα τεστ για να είναι σταθμισμένο θα πρέπει να έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

Εγκυρότητα (Validity) Υπάρχουν διάφοροι τύποι εγκυρότητας όπως :

- Εγκυρότητα περιεχομένου (ContentValidity)
- Εγκυρότητα Εννοιολογικής Κατασκευής (Constructvalidity) Ο βαθμός που ένα τεστ μετράει το θεωρητικό υπόβαθρο ή χαρακτηριστικά που ισχυρίζεται ότι μετράει.

Μία θεωρητική έννοια είναι η νοημοσύνη. Ένα τεστ που χρησιμοποιούν οι λογοθεραπευτές για την αξιολόγηση του νοητικού λόγου/λεξιλογίου (receptivevocabulary) είναι το PeabodyPictureTest (PPVT) που στη δεκαετία του 70 ήταν τεστ για μέτρηση Δείκτη Νοημοσύνης (Δ.N).

- Εγκυρότητα σε σχέση με το κριτήριο (Criterion-relatedvalidity) ο βαθμός που η απόδοση του ασθενή στο τεστ σχετίζεται με την απόδοση του σε άλλο τεστ που υποτίθεται ότι μετράει την ίδια παράμετρο με το πρώτο. Η εγκυρότητα σε σχέση με το κριτήριο αναφέρεται σε δύο είδη εγκυρότητας.
- Τη Σύγχρονη Εγκυρότητα (Concurrentvalidity) ο βαθμός της σχέσης μεταξύ της απόδοσης του ασθενή στο τεστ και της απόδοσης του σε ένα άλλο μέσο μετρήσεως όταν χορηγούνται την ίδια ώρα.
- Τη Προβλεπτική Εγκυρότητα (Predictivevalidity) ο βαθμός που η τωρινή συμπεριφορά του ασθενή στο τεστ προβλέπει τη μελλοντική συμπεριφορά του σε παρόμοια μέτρηση ή κατά πόσο οι εκτιμήσεις αυτές προβλέπουν με επιτυχία την εξέλιξη του.

Αξιοπιστία (Reliability):

- Αξιοπιστία των επαναληπτικών μετρήσεων (Test-retestreliability) Η αξιοπιστία των επαναληπτικών μετρήσεων είναι η μέθοδος για τη διαπίστωση της αξιοπιστίας της βαθμολογίας του τεστ και χρησιμοποιείται για να βρεθεί αν η βαθμολογία του τεστ από τη μία χορήγηση στην άλλη παραμένει σταθερή (Αλεξόπουλος:77).
- Αξιοπιστία των δύο ημίσεων (Split-halfreliability Αλεξόπουλος:83) Η αξιοπιστία των δύο ημίσεων είναι η χορήγηση ενός τεστ αφού πρώτα έχει χωριστεί σε δύο ισομεγεθή μέρη.
- Αξιοπιστία (Rater reliability) Όταν διαφορετικά η το ίδιο πρόσωπο χορηγούνται περισσότερες φορές από μία το τεστ και βγαίνουν τα ίδια ή παρόμοια αποτελέσματα.
- Αξιοπιστία (Intra-raterreliability) Όταν τα αποτελέσματα του είναι κάθε φορά ίδια στο ίδιο άτομο για περισσότερες από μια περιπτώσεις.
- Αξιοπιστία μεταξύ βαθμολογητών (Inter-raterreliability): Όταν δύο ειδικοί βγάλουν τα ίδια αποτελέσματα στον ίδιο ασθενή με το ίδιο τεστ και σε διαφορετική χρονική στιγμή.
- Αξιοπιστία εναλλακτικών μορφών (Altematerreliability) Είναι διαφορετικές εκδοχές του τεστ, οι οποίες κατασκευάστηκαν έτσι ώστε να είναι παράλληλες.

Η θεραπευτική προσέγγιση:

Στόχος είναι να βελτιωθούν τα αρθρωτικά και φωνολογικά λάθη και το παιδί να μπορεί να χρησιμοποιεί σωστά τους ήχους στην αυθόρμητη ομιλία του. Τα στάδια πού ακολουθούνται:

- Επίπεδο μεμονωμένου ήχου : Αρχικά γίνεται η ακουστική διάκριση των ήχων και στη συνέχεια δείχνουμε στο παιδί πώς να τοποθετήσει σωστά τη γλώσσα, δόντια, χείλη για να παράγει έναν ήχο.π.χ. Για την άρθρωση του φωνήματος

/ρ/ πρέπει να σηκώσουμε τη γλώσσα και με τα άκρα της να αγγίξουμε σχεδόν όλο το θόλο του ουρανίσκου μας, έτσι παράγουμε τη φωνούλα /ρ/.

- Επίπεδο συλλαβής : Το φώνημα /ρ/ συνδυάζεται τώρα με συλλαβές όπως ‘‘ρα-ρε-ρο-ρι-ρου’’η και το αντίστοιχο.
- Επίπεδο λέξης : Σε αυτό το στάδιο το παιδί μαθαίνει το φώνημα σε αρχική, μεσαία και τελική θέση εφόσον υπάρχει, καθώς επίσης αυξάνεται και η πολυπλοκότητα της λέξης (δισύλλαβη, τρισύλλαβη, πολυσύλλαβη λέξη).
- Επίπεδο πρότασης / φράσης : Παράγουμε τις λέξεις με το φώνημα π.χ. το /ρ/ μέσα σε προτάσεις.Λέξεις δισύλλαβες –τρिसύλλαβες πολυσύλλαβες σε οποιαδήποτε θέση. Παράδειγμα : η Ρούλα τρόμαξε το ρινόκερο.
- Επίπεδο αυθόρμητης ομιλίας : Στο στάδιο αυτό το παιδί πρέπει να λέει σωστά και να αυτοματοποιήσει το φώνημα στην αυθόρμητη ομιλία του.
- Το παιδί θα πρέπει να πετύχει και να κατακτήσει κάθε στάδιο ξεχωριστά για να προχωρήσει στο επόμενο μέχρι να φτάσει στο τελικό επίπεδο, όπου είναι η αυθόρμητη ομιλία.

Τέλος πολύ σημαντικό ρόλο έχουν και οι Στοματοπροσωπικές Ασκήσεις ο σκοπός τους γίνεται για την αξιολόγηση της δομικής και λειτουργικής ακεραιότητας και επάρκειας του μηχανισμού τις ομιλίας.

Η Δομική επάρκεια σχετίζεται με την ομαλότητα των δομών και τη σχέση μεταξύ τους π. χ η γλώσσα έχει φυσιολογικό μέγεθος.

Η Λειτουργική επάρκεια έχει να κάνει με το πόσο καλά κινούνται και αποδίδουν αυτές οι δομές κατά την παραγωγή ομιλίας, ανεξάρτητα από την ακεραιότητά τους και τη σχέση μεταξύ τους π. χ λειτουργεί φυσιολογικά η γλώσσα.

Οι δομές που εξετάζονται :

- Το πρόσωπο
- Τα χείλη
- Η γλώσσα

- Τα δόντια
- Η σκληρή υπερώα
- Η μαλακή υπερώα
- Ο φάρυγγας (Καμπανάρου, 2007).

Κεφ.3.ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ACHENBACH

3.1.Συμβολή στην αξιολόγηση διαταραχών

Αποτελεί έναν από τους διεθνώς ποιο αναγνωρισμένους τρόπους αξιολόγησης της συμπεριφορικής και συναισθηματικής λειτουργίας, της λειτουργικότητας, των διαπροσωπικών σχέσεων, των κοινωνικών δυσκολιών, της σχολικής επίδοσης, και των ικανοτήτων του παιδιού και εφήβου σχολικής ηλικίας.

3.2.Παρουσίαση του ερωτηματολογίου

Το σύστημα Achenbach για εμπειρικά βασισμένη αξιολόγηση.

Το VBCLTRF και YSR είναι μερικά από τα εργαλεία του ΣΑΕΒΑ (Σύστημα Achenbachγια εμπειρικά βασισμένη αξιολόγηση). Είναι ένα τεστ το οποίο έχει θεμελιωθεί στην πρακτική εμπειρία και σε μακρόχρονες έρευνες ήδη από τη δεκαετία του 1960.

Μέσω αυτού εντοπίζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές της λειτουργίας των παιδιών σε διαφορετικές συνθήκες και σε διαφορετικούς ανθρώπους. Διαφορετικά συμπεριφέρεται ένα παιδί στο σπίτι με τη μητέρα του και διαφορετικά με τον πατέρα του.

Το ίδιο συμβαίνει και στο σχολείο με τους καθηγητές του. Ο ίδιος ο έφηβός σαν αξιολογητής του εαυτού του, μπορεί να δίνει πληροφορίες για πλευρές της λειτουργικότητας του που δεν έχουν αναφερθεί από άλλους. Για να έχουμε τεκμηριωμένα στοιχεία, σχετικά με τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στην άποψη τη δική του και στις απόψεις των άλλων, τα τεστ μπορούν να συμπληρωθούν από όλους εκείνους που έχουν σχέση με αυτόν.

Στη συνέχεια γίνεται σύγκριση των προφίλ και της βαθμολογίας των στοιχείων, έτσι ώστε να εντοπίσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές.

Αυτές οι συγκρίσεις μπορούν να φέρουν στην επιφάνεια ομοιότητες και διακυμάνσεις στη λειτουργικότητα του παιδιού ανάλογα με τις συνθήκες και τα πρόσωπα που έρχεται σε επαφή.

Τα αποτελέσματα των συγκρίσεων αυτών προσδιορίζουν τα θετικά χαρακτηριστικά του παιδιού και τα σημεία εκείνα στα οποία χρειάζεται βοήθεια, έτσι ώστε να οργανωθούν και να προγραμματιστούν οι κατάλληλες παρεμβάσεις.

3.3.Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου

Το περιεχόμενο του διαγνωστικού εργαλείου του ACHENBACH αποτελείται από τρία ερωτηματολόγια τα οποία χρησιμοποιούνται για τη συλλογή πληροφοριών. Αυτά τα ερωτηματολόγια είναι :

- Το Ερωτηματολόγιο για Γονείς (ChildBehaviorChecklist – CBCL ηλικίας 6-18 ετών).
- Το Ερωτηματολόγιο για Εκπαιδευτικούς (Teacher’sReportForm – TRF ηλικίας 6-18 ετών).
- Το Ερωτηματολόγιο για Εφήβους (YouthSelfReport-YSR ηλικίας 11-18 ετών).

Για την αξιολόγηση μας θα λάβουμε πληροφορίες μόνο από το ερωτηματολόγιο για γονείς και εκπαιδευτικούς ηλικίας παιδιού (6-18) ετών καθώς στην έρευνα δεν δόθηκε ερωτηματολόγιο για έφηβους ηλικίας (11-18) ετών.

3.4. Η μέθοδος πινακωτή 1

3.5 Συμβολή στην αντιμετώπιση διαταραχών

Αποτελεί μέρος μιας σειράς εκπαιδευτικών υλικών που στοχεύουν :

- στην **ανάπτυξη των δεξιοτήτων** που διευκολύνουν τη μάθηση,

- στην **αξιολόγηση** της απόκτησης δεξιοτήτων ,
- στην **προετοιμασία** για το σχολείο,
- στην **πρόληψη** της σχολικής αποτυχίας ,
- στην **επανεκπαίδευση** σε περίπτωση μαθησιακών δυσκολιών.

3.6. Παρουσίαση

Η Πινακωτή είναι ένα εκπαιδευτικό υλικό για τους ήχους και τους συνδυασμούς των ήχων της ελληνικής γλώσσας

- Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας
 - . εξοικειώνονται ακουστικά με τους ήχους
 - . εξοικειώνονται με την αντιστοιχία των ήχων με τα γράμματα και έτσι προετοιμάζονται για να μάθουν να διαβάζουν και να γράφουν
- Τα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού
 - . ασκούνται στη ακουστική διάκριση των ήχων
 - . ασκούνται στη γραφή των ήχων που λένε και διαβάζουν και έτσι η εκμάθηση της ανάγνωσης και της γραφής γίνεται εύκολα και σωστά
- Τα παιδιά που έχουν δυσκολίες στην ανάγνωση και τη γραφή
 - . βοηθούνται να ξεπεράσουν αυτές τις δυσκολίες

Η Πινακωτή προσφέρει : Ένα εκπαιδευτικό υλικό κατάλληλο για όλα τα παιδιά.

Σκοπός της Πινακωτής είναι να βοηθήσει τα παιδιά να κατακτήσουν :

- την ακουστική αντίληψη ,
- την ακουστική διάκριση ,
- την ακουστική αναγνώριση ,
- την προφορά των ήχων ,
- τη σύνδεση των ήχων με τα γράμματα ,

. την οπτική διάκριση των γραμμάτων.

Η Πινακωτή εξασφαλίζει : Μια συστηματική προετοιμασία για την ανάγνωση και τη γραφή.

Επιπλέον, αποτελεί χρήσιμο υλικό : Για τη διορθωτική αγωγή σε περίπτωση δυσκολιών κατά την εκμάθηση της ανάγνωσης και της γραφής.

Με την Πινακωτή τα παιδιά μαθαίνουν ευχάριστα :

- να ξεχωρίζουν ακουστικά τους ήχους της ελληνικής γλώσσας ,
- να προσέχουν αυτά που ακούνε ,
- να απομονώνουν έναν ήχο μέσα σε μία λέξη ,
- να αναζητούν ενεργά έναν ήχο μέσα σε μια λέξη ,
- να συγκρίνουν ήχους που μοιάζουν μεταξύ τους ,
- να αναλύουν μια λέξη στους ήχους της ,
- να εντοπίζουν έναν ήχο στην αρχή, στη μέση ή στο τέλος μιας λέξης,
- να προφέρουν σωστά ,
- να χωρίζουν μια λέξη στις συλλαβές της ,
- να συνδέουν τους ήχους με τα γράμματα.

Επιπλέον με την Πινακωτή τα παιδιά :

- εξασκούν τη μνήμη και την προσοχή,
- αναπτύσσουν την αναλυτική σκέψη ,
- μαθαίνουν να κάνουν αντιστοιχήσεις ,
- διευκολύνονται στην εκμάθηση της ορθογραφίας ,
- μαθαίνουν να τηρούν τους κανόνες ενός παιχνιδιού ,
- αναπτύσσουν την ικανότητα πρόβλεψης ,

- εξοικειώνονται με τις έννοιες του τυχαίου και της άρνησης.

Η **Πινακωτή 1** είναι κατάλληλη για παιδιά ηλικίας 3 έως 7 χρονών. Η **Πινακωτή 2** είναι κατάλληλη για παιδιά ηλικίας 5 έως 9 χρονών.

Όμως, ανεξάρτητα από την ηλικία του ατόμου, η Πινακωτή είναι χρήσιμη σε κάθε περίπτωση που τίθεται θέμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

3.7. Περιεχόμενο

200 κάρτες

- Για κάθε ήχο υπάρχουν 5 εικόνες (κάρτες) που αντιστοιχούν σε αντικείμενα, πρόσωπα ή ζώα των οποίων η απεικόνιση είναι διακριτή από τα παιδιά.
- Στην κάθε εικόνα αναγράφεται και η αντίστοιχη λέξη.
- Σε κάθε λέξη τονίζεται – **με κόκκινα γράμματα** – ο ήχος που η λέξη αυτή εξυπηρετεί.

Ορισμένα από τα αντικείμενα, που απεικονίζονται, μπορεί να μην είναι γνωστά σε όλα τα παιδιά, έτσι η Πινακωτή εξυπηρετεί έναν πρόσθετο σκοπό, αυτόν του εμπλουτισμού του λεξιλογίου.

40 ταινίες <<ήχο – οικογένειες>>

Οι 5 εικόνες του κάθε ήχου εμφανίζονται και ομαδοποιημένες σε ταινίες <<ήχο-οικογένειες >> μαζί με την αντιγραφή του ήχου με πεζά και κεφαλαία γράμματα της ελληνικής αλφαβήτου.

40 καρβελάκια

Με τυπωμένους τους ήχους.

Τα υλικά αυτά χρησιμοποιούνται στα παιχνίδια της Πινακωτής 1, αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν και με όποιον τρόπο κρίνει ο ενήλικας ή θελήσει το παιδί.

Φάκελος με Δελτία

Καρτέλες παιχνιδιών

Δίσκοι

20 Δελτία με Οδηγίες για τα παιχνίδια

- Σε έναν φάκελο υπάρχουν 20 Δελτία με Οδηγίες , ένα για κάθε παιχνίδι. Τα Δελτία Οδηγιών είναι αριθμημένα κατ'αύξοντα βαθμό δυσκολίας.
- Σε κάθε Δελτίο με Τις Οδηγίες του παιχνιδιού αναγράφονται αναλυτικά :
- Οι **μαθησιακοί στόχοι** που το παιχνίδι αυτό εξυπηρετεί ,
- Το **υλικό** που απαιτείται για το συγκεκριμένο παιχνίδι ,
- Το **πώς παίζεται** και ο **σκοπός** του παιχνιδιού ,
- Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους μαθησιακούς στόχους του παιχνιδιού ή προτεινόμενες παραλλαγές του.

Στην Πινακωτή περιλαμβάνονται και τα υλικά που απαιτούνται για το παίξιμο των παιχνιδιών

- 8 πινακωτές με θήκη για να τοποθετείται ένα καρβελάκι : << το καρβελάκι του ήχου >>
- 5 καρτέλες για τις ομοιοκαταληξίες (Παιχνίδια 2, 3)
- 5 καρτέλες για την αναγνώριση της αρχικής συλλαβής (Παιχνίδια 5, 6)

- 6 δίσκοι με τους ήχους (Παιχνίδι 10)
- 1 καρτέλα για την αναγνώριση των ήχων : α, ε, ι, ο, ου, ια, και γ, λ, δ, κ, ρ, τ, (Παιχνίδια 11, 12)
- 1 καρτέλα για την κατάτμηση των λέξεων σε συλλαβές (Παιχνίδια 17, 18)
- 1 πίνακας διπλής εισόδου για τον εντοπισμό δύο ήχων σε μία λέξη (Παιχνίδι 19)
- 9 καρβελάκια (Παιχνίδια 9, 20) και 23 εφεδρικά
- 3 ζάρια (Παιχνίδια 11, 12, 17, 18)
- 6 πιόνια (Παιχνίδια 11, 12, 17, 18)

Τα παιχνίδια κατά σειρά δυσκολίας

- Πι και να και κω και τη τι έχει η Πινακωτή.
- άτα, όνι, ίδα, άρι, σαλιγκάρι στο φεγγάρι.
- άλα, άσι, άκι, άνι, τρύπα κάνε στη λεκάνη για να γίνει σιντριβάνι.
- Πι και να και κω και τη έχω την εικόνα αυτή.
- Πι και να και κω και τη έχει η λέξη στην αρχή.
- κα, κο στις λέξεις την αρχή μα αν αλλού το πεις λάθος θα βγει.
- Πι και να και κω και τη σε ποια πινακωτή.
- Πι και να και κω και τη θα μου δώσεις μια φωνή.
- α, ι, ο, ας, ος, ης έτσι τελειώνω θα το βρεις.
- Πι και να και κω και τη γύρνα τη βελόνα αυτή.
- Πι και να και κω και τη με α, ε, ι, βγες απ' την πινακωτή.
- Πι και να και κω και τη απ' των ζώων τη γιορτή ποιος ποιο γρήγορα θα βγει.

- Πι και να και κω και τη με πεντάδα νικητής.
- Πι και να και κω και τη μου λείπει μια φωνή.
- Πι και να και κω και τη είμαι λέξη τραγανή μέτρα μου τη συλλαβή.
- Πι και να και κω και τη μου έκλεψαν μια συλλαβή.
- Ρίχνω το ζάρι και μετρώ πόσες συλλαβές θα βρω.
- Πι και να και κω και τη ψίχουλα κάνω τη λέξη αυτή στη σακούλα για να μπει.
- Πι και να και κω και τη δυο αλεύρια, δυο φωνές μες σε λέξεις τραγανές.
- Πι και να και κω και τη βρες αν είμαι στην αρχή ή σε λέξη τραγανή.

Οι κάρτες κατά σειρά δυσκολίας

Οι κάρτες, οι ταινίες και τα καρβελάκια έχουν στην πίσω όψη τους ένα μαύρο χρώμα, ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας για τη διάκριση και την παραγωγή των ήχων από τα παιδιά.

Στην **Πινακωτή 1** υπάρχουν **6 ομάδες** ήχων που κατ'αύξονα βαθμό δυσκολίας είναι :

Χρώματα στην πίσω όψη

Κόκκινο (40 κάρτες)

Πορτοκαλί (30 κάρτες)

Κίτρινο(20 κάρτες)

Πράσινο ανοιχτό(40 κάρτες)

Πράσινο σκούρο(40 κάρτες)

Μπλε (20 κάρτες)

Ήχοι και συνδυασμοί τους αντίστοιχα

α, ε, ι, ο, ου, ια, ιε, ιο ,

κ, π, τ, μπ, ντ, γκ ,

μ, ν, λ, ρ ,

φ, β, γ, χ, σ, ζ, θ, δ,

ξ, ψ, κρ, κλ, πτ, τρ, μπρ, ντρ ,

σκ, βρ, βλ, χτ, χν, τζ

Δεύτερο Μέρος.

Κεφ.4.Παρακολούθηση περιστατικού

4.1.Μελέτη περίπτωσης

Η Ε Μ είναι ένα κορίτσι 8 ετών και πηγαίνει στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου, έχει μία μεγαλύτερη αδερφή και στο σπίτι μένουν με τη μαμά και το μπαμπά. Είναι ένα κορίτσι υπάκουο και συνεργάσιμο, χαρούμενο και αρκετά εξωστρεφές καθώς της αρέσει να παίζει και να μοιράζετε τα παιχνίδια της με τα υπόλοιπα παιδιά. Το τελευταίο διάστημα εδώ και ένα χρόνο περίπου οι γονείς της παρατήρησαν διαταραχές στην ομιλία της και συγκεκριμένα διαταραχές στην άρθρωση του φωνήματος <<ρ >>κάποιες φορές δε θα το πει καθόλου μέσα στη λέξη άλλες όχι πολύ καθαρά και κάποιες άλλες στη θέση του θα βάλει κάποιο άλλο φώνημα που να μοιάζει με αυτό, το φώνημα <<λ>>. Η ίδια έχει καταλάβει τη δυσκολία που έχει με την ομιλία της γιατί της το έχουν επισημάνει οι γονείς της στην προσπάθεια τους να τη διορθώσουν, μερικές φορές ντρέπεται και στην προσπάθεια της να το αποφύγει δε μιλάει καθόλου μπροστά σε ξένους η θα λέει λέξεις απλές που να μην περιέχουν το φώνημα που αντιμετωπίζει δυσκολία. Στους κοντινούς της ανθρώπους όμως μιλάει με ποιο πολύ άνεση και χωρίς ντροπή. Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά το περιστατικό αυτό στην προσπάθεια μας να πραγματοποιήσουμε συνεδρίες μαζί της μέσω δραστηριοτήτων για να αντιμετωπίσουμε τη δυσκολία που αντιμετωπίζει.

4.2.Στάδιο αξιολόγησης

Το στάδιο αξιολόγησης μας θα είναι αρχικό καθώς θα παρακολουθήσουμε από την αρχή το περιστατικό μας και θα προσπαθήσουμε από την πρώτη μέχρι την τελευταία συνεδρία που θα πραγματοποιήσουμε με το κορίτσι να δούμε κατά πόσο είχε ανταπόκριση στις δραστηριότητες μας και πόσο βελτίωση παρουσίασε στην πορεία της συνεργασία μας.

4.3.Στάδιο παρέμβασης

Η Ε αξιολογήθηκε με τη μέθοδο του Achenbach, προκειμένου να διερευνηθεί εάν αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα συμπεριφοράς και ποιες είναι οι κοινωνικές και σχολικές της ικανότητες. Σύμφωνα με τις βαθμολογίες που συγκέντρωσε και από τους δύο αξιολογητές της κατατάχθηκε στο φυσιολογικό φάσμα και από αυτό καταλαβαίνουμε πως δε χρήζει κάποια συμπεριφορική ή άλλους είδους που να σχετίζεται με τη λειτουργικότητα της και την προσαρμοστικότητα της. Για τους λόγους αυτούς επικεντρωθήκαμε σε ένα είδος θεραπείας η οποία σχετίζεται με τα προβλήματα λόγου και ομιλίας που αντιμετωπίζει. Η μέθοδος που επέλεξα να χρησιμοποιήσω στο στάδιο της παρέμβασης είναι η Πινακωτή 1 όπου είναι ένα εργαλείο αρκετά διαδεδομένο και ταυτόχρονα πολύ διασκεδαστικός τρόπος μάθησης για το παιδί.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω η Ε είναι παιδί που αντιμετωπίζει προβλήματα ομιλίας, ποιο συγκεκριμένα από το τεστ ομιλίας που της έγινε, έχει διαταραχή της άρθρωσής. Το φώνημα στο οποίο δυσκολεύεται να παράγει με σωστό τρόπο είναι το /r/.

Η θεραπεία ξεκίνησε αρχικά θέτοντας κάποιους στόχους.

Οι στόχοι που τέθηκαν είναι οι εξής :

Μακροπρόθεσμοι στόχοι :

1. Να παράγει φωνήματα σε διάφορα επικοινωνιακά πλαίσια κατάλληλα για την ηλικία του και τις γνωστικές του ικανότητες.
2. Να παρουσιάζει καταληπτότητα στην επικοινωνία του με τους άλλους.
3. Να αυξήσει τις στοματοκινητικές του δεξιότητες που θα τον οδηγήσουν σε βελτιωμένη λεκτική παραγωγή.

4.Να συνειδητοποιήσει τα φωνολογικά του ελλείμματα και να εργαστεί για να τα ξεπεράσει.

5.Οι γονείς να θέτουν ρεαλιστικές προσδοκίες για τις δεξιότητες του παιδιού τους και να συνεργάζονται με τον λογοθεραπευτή για την διευκόλυνση της θεραπευτικής διαδικασίας.

Βραχυπρόθεσμοι στόχοι :

1.Να αυξήσει τη στοματοπροσωπική και κινητικότητα που απαιτείται για να παράγει τα επιθυμητά φωνήματα.

2.Να κάνει τη σωστή αρθρωτική τοποθέτηση για τα φωνήματα στόχους.

3.Να μιμείται τα φωνήματα στόχους απομονωμένα ή σε συλλαβές με την ακόλουθη μορφή (ΣΦ, ΦΣ, ΣΦΣ, ΦΣΦ, ΣΦΣΦ)

4.Να προφέρει τα φωνήματα στόχους σωστά σε λέξεις με ακρίβεια 90%.

5.Να προφέρει τα φωνήματα στόχους σωστά σε φράσεις και προτάσεις με ακρίβεια 80%.

6.Να προφέρει τα φωνήματα στόχους σωστά κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με ακρίβεια 80%.

7.Να προφέρει τα φωνήματα στόχους με ακρίβεια σε διαφορά επικοινωνιακά πλαίσια.

4.4.Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα με τη μέθοδο που εφαρμόστηκε ήταν αρκετά εμφανή με το πέρασμα των συνεδριών. Η γλώσσα της έκανε της σωστές κινήσεις και τοποθετήσεις που έπρεπε ώστε να πει το φώνημα σωστά. Εργάστηκε αρκετά σκληρά στην προσπάθεια της να τα καταφέρει και έκανε ότι έπρεπε για να έχει ως στόχο ένα καλύτερο αποτέλεσμα. Μολονότι τη μεγάλη προσπάθεια που έκανε δεν καταφέραμε να φτάσουμε στην επιτυχημένη παραγωγή του /ρ/. Στο διάστημα των 30 συνεδριών

καταφέραμε να ενεργοποιηθούν οι μύες με τις κατάλληλες κινήσεις και να φτάσουμε σε ένα άρτιο αποτέλεσμα στο τέλος. Ο στόχος που καταφέραμε να πετύχουμε είναι στο να παρουσιάσει καταληπτότητα η ομιλία της με τους άλλους καθώς επίσης στο να αυξηθεί η στοματοκινητική της δεξιότητα. Πιστεύω πως αν είχαμε περισσότερο χρόνο στη διάθεση μας θα προχωρούσε και άλλο το θεραπευτικό μας πρόγραμμα και το αποτέλεσμα ίσως ήταν ακόμη καλύτερο.

Παρακάτω θα δείτε αναλυτικά τη κάναμε στην κάθε συνεδρία καθώς επίσης και το ποσοστό επιτυχίας που είχε.

Επίπεδο μεμονωμένου ήχου

<p>1 συνεδρία : Ακουστική διάκριση των ήχων και στη συνέχεια πως παράγουμε το φώνημα στόχο <<ρ>> Στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι να έρθει το παιδί σε άμεση επαφή με το φθόγγο που δυσκολεύετε</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας: Αντιμετωπίσαμε αρκετή δυσκολία καθώς το παιδί δεν ήταν σε θέση να το πει έτσι όπως ακριβώς θα έπρεπε, μολονότι όμως έκανε μεγάλη προσπάθεια</p>
<p>2 συνεδρία : Τρόπος και τόπος του φωνήματος <<ρ>> Στόχος της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι η σωστή τοποθέτηση της γλώσσας και ο τρόπος με τον οποίο παράγεται το φώνημα</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : Και εδώ παρουσίασε δυσκολία αλλά προσπάθησε αρκετά</p>
<p>3 συνεδρία : Ζωγραφική του φωνήματος στόχου Ο σκοπός της δραστηριότητας είναι έρθει το παιδί ακόμη πιο κοντά με το φώνημα που δυσκολεύετε και να αρχίζει να το μαθαίνει</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : ζωγράφησε σωστά το φώνημα και ως κεφαλαίο γράμμα και ως μικρό και ταυτόχρονη άρθρωση</p>

<p>4 συνεδρία : Σωστή εκμάθηση και τοποθέτηση της γλώσσας για την παραγωγή του φωνήματος. Ακόμη μία μικρή επανάληψη για να δούμε τη έχει καταφέρει μέχρι εκείνη τη στιγμή</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : κατάφερε μία μεγαλύτερη και ποιο σωστή προσπάθεια όμως δεν έφτασε και πάλι το επίπεδο που έπρεπε</p>
---	---

<p>5 συνεδρία : Ζωγραφική του φωνήματος στόχου μόνο ως μικρό γράμμα. Στόχος είναι να μάθει το φώνημα μεμονομένα μόνο ως μικρό φθόγγο αυτή τη φορά</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : Η προσπάθεια της ήταν ακόμη ποιο σωστή καθώς τα κατάφερε ακόμη ποιο καλά</p>
---	---

<p>6 συνεδρία : Ζωγραφική του φωνήματος στόχου μόνο ως κεφαλαίο. Σκοπός αυτή τη φορά είναι να συνεχίζει να μαθαίνει το φώνημα μεμονομένα αυτή τη φορά ως κεφαλαίο</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : Τα πήγε αρκετά καλά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα καθώς έκανε ένα ποιο μεγάλο βήμα</p>
---	--

Επίπεδο συλλαβής

<p>1 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με συλλαβές ρα. Στόχος μας αυτή τη φορά είναι να μάθει λέξεις που το φώνημα αρχίζει μόνο από το συγκεκριμένο συνδιασμό και να δούμε πως τα προφέρει</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : 60% από τις 10 συλλαβές που της ζήτησα είπε τις 6</p>
---	--

<p>2 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με συλλαβές ρε σκοπός μας συνεχίζει αυτή τη φόρα ο συνδιαμός με το φώνημα στόχο</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 60% από τις 10 συλλαβές επιτυχία στις 6 της έδωσα 10 λέξεις και απάντησε σωστά ξανά στις 6</p>
---	---

<p>3 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με συλλαβές ρο στόχος ο παραπάνω συνδιασμός</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50 % από τις 10 συλλαβές επιτυχία στις 5 έπρεπε να πει 10 λέξεις κατάφερε όμως τις 5</p>
---	---

<p>4 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με συλλαβές ρι στόχος να δούμε πως το προφέρει</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50% από τις 10 συλλαβές επιτυχία στις 5 και πάλι κατάφερε να πει τις 5</p>
--	---

<p>5 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με συλλαβές ρου στόχος ο συνδιαμός που βλέπουμε</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 60% από τις 10 συλλαβές επιτυχία στις 6 από τις 10 λέξεις που τη; έδωσα να πει κατάφερε μόνο τις 6 μία καλύτερη προσπάθεια στο συγκεκριμένο</p>
---	--

<p>6 συνεδρία : Συνδυασμός του φωνήματος <<ρ>> με όλων των παραπάνω ρα, ρε, ρο, ρι, ρου, στόχος μας να δούμε την εξέλιξη της πορείας και να δούμε τη κατάφερε</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50% από τις 20 συλλαβές επιτυχία στις 10</p>
--	---

Επίπεδο λέξης

<p>1 συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην αρχική θέση της λέξης με κατονομασία καθώς και βάλε τη λέξη στο σωστό σπίτι. Δείγμα λέξεων δισύλλαβες :</p> <p>Ρακί Ρόδα Ρέστα Ρούχα</p> <p>Στόχος μας να δούμε πως λέει τις δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα στην αρχή της λέξης</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 70% από τις 10 λέξεις είτε σωστά τις 7</p> <p>Από τις 10 λέξεις είτε σωστά τις 7 μολονότι στη δραστηριότητα με το σπίτι τα πήγε πολύ καλά</p>
--	--

<p>2συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην αρχική θέση της λέξης με κατονομασία καθώς και βάλε τη λέξη στο σωστό σπίτι. Δείγμα λέξεων δισύλλαβες :</p> <p>Ράδιο Ρόκα Ρεύμα Ρίτα</p> <p>Ο στόχος μας είναι ο ίδιος με τον παραπάνω</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 70% από τις 10 λέξεις είτε σωστά τις 7 η πορεία της επιτυχίας παραμένει ίδια</p>
--	---

<p>3συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην μεσαία θέση της λέξης με κατονομασία και ένωσε το τρένο για να γίνει η λέξη.</p> <p>Δείγμα λέξεων τρισύλλαβες :</p> <p>Αρακάς Κορνίζα Κεραυνός Πρόβατο</p> <p>Ο σκοπός μας αυτή τη φορά είναι η προφορά στη μεσαία θέση και τρισύλλαβες λέξεις</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 60% από τις 10 λέξης είτε σωστά τις 6 να διαβάσει 10 και διάβασε σωστά μόνο τις 6 στη δραστηριότητα του τρένου πολύ καλά</p>
--	---

<p>4συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην μεσαία θέση της λέξης με κατονομασία και γράψε το όνομα των αντικειμένων.</p> <p>Δείγμα λέξεων τρισύλλαβες :</p> <p>Ουρανός Καβούρι Καρότο Κουβάρι</p> <p>Ο στόχος παραμένει ίδιος για να δούμε τη έχει καταφέρει καθώς και να συνεχίζει να μαθαίνει λέξεις με το συγκεκριμένο φθόγγο</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50% από τις 10 λέξεις σωστές 5 αυτή τη φορά είχε μία μικρή πτώση στις δοκιμασίες καθώς είτε σωστά μόνο 5 λέξεις τα αντικείμενα τα αναγνώρισε όλα</p>
---	---

<p>5 συνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην τελική θέση της λέξης με κατονομασία καθώς και πάζλ λέξεων. Δείγμα λέξεων πολυσύλλαβες :</p> <p>Καλοριφέρ Αρουραίος Λεωφορείο</p> <p>Ο σκοπός μας αυτή τη φορά είναι η τελική θέση του φωνήματος σε πολυσύλλαβες όμως λέξεις</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 40% από τις 10 λέξεις σωστές είχε μία μεγαλύτερη δυσκολία καθώς είπε μόνο 4 λέξεις η επιτυχία στα παιχνίδια συνεχίζει</p>
---	--

<p>6 συνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου στην τελική θέση της λέξης με κατονομασία και ένωσε το τρένο για να γίνει η λέξη. Δείγμα λέξεων πολυσύλλαβες :</p> <p>Τηλεόραση Ποδόσφαιρο Οροσειρά</p> <p>Στόχος μας ο ίδιος με τον παραπάνω να δούμε ακόμη και την εξέλιξη</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50% από τις 10 λέξεις σωστές 5 αυτή τη φορά είπε μία παραπάνω λέξη από τις 10 που της έδωσα αντιμετώπισε και μία μικρή δυσκολία στη δραστηριότητα</p>
--	--

<p>7 συνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου σε ομοιοκαταληξίες. Δείγμα λέξεων :</p> <p>Σαλιγκάρι – Φεγγάρι Μανιτάρι – Ζάρι Κουλούρι – Λουρί</p> <p>Ο στόχος είναι να δούμε την επίδοση της σε λέξεις που έχουν ομοιοκαταληξία</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 50% από τις 10 λέξεις είπε σωστά τις 5 κατάφερε ακριβώς τις μισές λέξεις από αυτές που της έδωσα</p>
---	---

<p>8συνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου σε συμπλέγματα. Δείγμα λέξεων :</p> <p>Ομπρέλα Κάρβουνο Σιντριβάνι Πορτοκάλι Βούρτσα Βροχή Κίτρινο Αρκούδα Κρασί Κροκόδειλος</p> <p>Ο Σκοπός αυτή τη φορά είναι τα συμπλέγματα και να δούμε πως τα προφέρει</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 40% από τις 10 λέξεις είπε σωστά τις 4 εδώ παρουσίασε αρκετή δυσκολία καθώς δε τα είπε σωστά κατάφερε μόνο 4</p>
<p>9 σσυνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου σε συμπλέγματα με ομοιοκαταληξία.</p> <p>Δείγμα λέξεων :</p> <p>Ομπρέλα – Σαρδέλα Βροχή – Βροντή Κρίκος – Κρίνος Κερνώ – Περνώ Κρότος – Κρόνος Κορνίζα – Πρίζα Τρένο – Φρένο Θρανίο – Κρανίο Φράπα – Στράτα Καρδιά – Φαρδιά</p> <p>Στόχος μας να δούμε πως παράγει συμπλέγματα που έχουν ομοιοκαταληξία</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 40% από τις 10 λέξεις είπε σωστά τις 4 σε αυτή τη δραστηριότητα δε τα πήγε πολύ καλά καθώς αντιμετώπισε μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας</p>

<p>10 συνεδρία : Παραγωγή του φωνήματος στόχου σε λέξεις που περιέχουν ρ – λ. Δείγμα λέξεων : Λουρί Λειρί Ρολό Λύρα Ρούλα Ρολόι Λαύρα Λέρα Ο στόχος είναι να δούμε το συγκεκριμένο συνδιασμό και τη βαθμό δυσκολίας έχει</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας 40% από τις 10 λέξεις είπε σωστά τις 4 είπε σωστά και καθαρά μόνο τις 4 λέξεις από τις 10 που της ζήτησα</p>
--	---

Επίπεδο πρότασης /φράσης

<p>1 συνεδρία : Παραγωγή των λέξεων με το φώνημα στόχο << ρ >> μέσα σε προτάσεις, με δισύλλαβες πολυσύλλαβες και τρισύλλαβες λέξεις στην αρχική θέση. Παράδειγμα : Η Ρούλα ρώτησε την ώρα Το ράφι της βιβλιοθήκης ράγισε Στόχος μας εδώ να μας πει το παιδί το παιδί όσες περισσότερες προτάσεις γίνεται με το φώνημα στην αρχική θέση</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : 50 % από τις 10 λέξεις που της είχα δώσει έκανε σωστή ανάγνωση στις 5</p>
--	--

<p>2 συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή των λέξεων μέσα σε προτάσεις με το φώνημα στόχο <<ρ >> στην αρχική θέση της πρότασης. Ένωσε το τρένο για να βρεθεί η πρόταση. Παράδειγμα :</p> <p>Η Ρίτα μου έδωσε τα ρέστα μου</p> <p>Ο στόχος μας εδώ είναι ίδιος με τον προηγούμενο καθώς επίσης δίνουμε και την ευκαιρία στο παιδί να πραγματοποιήσει μία δραστηριότητα με σκοπό να κάνει ποιο διασκεδαστική τη συνεδρία και να του δώσει επίσης και τα κατάλληλα ερεθίσματα</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : Το αποτέλεσμα ήταν το ίδιο με την προηγούμενα συνεδρία, όμως τη δραστηριότητα την πέτυχε</p>
---	---

<p>3συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή των λέξεων μέσα σε προτάσεις με το φώνημα στόχο << ρ >> στην μεσαία θέση της πρότασης. Φτιάξε μου το πάζλ και θέλω να μου πεις την πρόταση τη σωστή. Παράδειγμα :</p> <p>Ο ουρανός συνέφιασε και άρχισε να βρέχει</p> <p>Στόχος σε αυτή την συνεδρία είναι η παραγωγή του φωνήματος σε μεσαία θέση μέσα στην πρόταση και ή λύση μιας ακόμη δραστηριότητας</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : 40 % εδώ η συνεδρία δεν είχε καλύτερο αποτέλεσμα αντίθετα είπε σωστά λιγότερες προτάσεις μόνο 4 από τις 10 που της ζητήθηκε</p>
---	--

<p>4συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή των λέξεων μέσα σε προτάσεις με το φώνημα στόχο << ρ >> στην μεσαία θέση της πρότασης. Φτιάξε το πάζλ και διάβασε την πρόταση.</p> <p>Παράδειγμα :</p> <p>Έφαγα ένα καρότο αργά το βράδυ</p> <p>Σκοπός της συνεδρίας αυτής είναι ή καλή μάθηση του φωνήματος στη συνέχεια του στόχου μας που είναι η παραγωγή του στη μεσαία θέση καθώς και μία δραστηριότητα</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : σε αυτή τη συνεδρία το αποτέλεσμα ήταν καλύτερο από την προηγούμενη καθώς είπε μία πρόταση παραπάνω η δραστηριότητα είχε επιτυχία</p>
---	--

<p>5 συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή των λέξεων μέσα σε προτάσεις με το φώνημα στόχο << ρ >> στην τελική θέση της πρότασης. Ένωσε την μέλισσα και διάβασε την πρόταση.</p> <p>Παράδειγμα :</p> <p>Το λεωφορείο πέρασε στην ώρα του</p> <p>Άναψα το καλοριφέρ γιατί έκανε πολύ κρύο</p> <p>Στόχος σε αυτή την περίπτωση είναι η παραγωγή του φθόγγου στην τελική θέση της πρότασης και η λύση μιας επιπλέον δραστηριότητας</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : εδώ δεν είχαμε πολύ καλό αποτέλεσμα καθώς από τις 10 προτάσεις είπε σωστά μόνο τις 3 η δραστηριότητα με το παιχνίδι όπως και η προηγούμενες συνεχίζουν να είναι καλές και φαίνεται ότι τις αρέσουν και το διασκεδάζει αρκετά</p>
---	---

<p>6συνεδρία :</p> <p>Παραγωγή των λέξεων μέσα σε προτάσεις με το φώνημα στόχο << ρ >> στην τελική θέση της πρότασης. Ένωσε την μέλισσα και διάβασε την πρόταση.</p> <p>Παράδειγμα :</p> <p>Τα δώρα χαρίζουν χαρά σε όλους μας</p> <p>Η Ήρα παίζει κιθάρα</p> <p>Σκοπός μας εδώ είναι να βρει ακόμη ποιο πολλές προτάσεις με το φώνημα στην τελική θέση για να είναι το αποτέλεσμα ακόμη ποιο καλό καθώς επίσης και να μαθαίνει ακόμη ποιο πολλές προτάσεις με το συγκεκριμένο φθόγγο, και τη λύση μιας ακόμη δραστηριότητας</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : εδώ το αποτέλεσμα ήταν λίγο καλύτερο καθώς μου είπε μια σωστή πρόταση παραπάνω, στην πρώτη δραστηριότητα με τη μέλισσα αντιμετώπισε ενός βαθμού δυσκολία στην επόμενες η επίδοση ακόμη καλύτερη</p>
---	--

Επίπεδο αυθόρμητης ομιλίας

<p>1 συνεδρία :</p> <p>Ελεύθερη συζήτηση με το φώνημα στόχος << ρ >> με έμφαση στις λέξεις που το περιέχουν</p> <p>Στόχος μας εδώ είναι να δούμε τη έχει μάθει το παιδί μέχρι στιγμής και κατά πόσο μπορεί να ανταποκριθεί σε μία συζήτηση με το θέμα που του ζητείται</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : είχε ενός βαθμού δυσκολία στο να βρει λέξεις μόνη της και χρειαζόταν τη βοήθεια μου σε αυτό το κομμάτι</p>
---	---

<p>2συνεδρία :</p> <p>Επανάληψη της ελεύθερης συζήτησης με το φώνημα στόχος << ρ >> και ξανά έμφαση στις λέξεις που το περιέχουν για να δούμε κατά πόσο έχει καταφέρει να κατακτήσει το φώνημα και αν το αποτέλεσμα είναι καλύτερο όπως επίσης και μία ολοκληρωμένη επανάληψη με σκοπό την ολοκλήρωση της τελευταίας μας συνεδρίας</p>	<p>Ποσοστό επιτυχίας : το αποτέλεσμα εδώ ήταν λίγο καλύτερο σε σχέση με την προηγούμενη συνεδρία όμως δε καταφέραμε να φτάσουμε στο επίπεδο που θα θέλαμε παρά μόνο η ομιλία της να είναι λίγο καλύτερη σε σχέση με την αρχή των συνεδριών όπως και εξασκεί καλύτερα τις κινήσεις του στόματος και των μυών που συμβάλουν στην άρθρωσή</p>
---	--

4.5.Συμπεράσματα

Η διαταραχή της άρθρωσής είναι μία από τις συχνές διαταραχές ειδικά σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Είναι ένα συχνό φαινόμενο, που αντιμετωπίζεται, αρκεί βέβαια να γίνουν οι κατάλληλες παρεμβάσεις την κατάλληλη στιγμή και να οργανωθεί σωστά το θεραπευτικό πλάνο που θα συμβάλει στην όλη διαδικασία, καθώς διαφέρει ανάλογα με το παιδί και τις ιδιαιτερότητες του.

Ακόμη τα προβλήματα ομιλίας και λόγου μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον ψυχοσυναισθηματικό κόσμο ενός παιδιού. Ανάλογα με το χαρακτήρα του μπορεί να παρουσιάσει βίαη συμπεριφορά, επιθετικότητα καθώς και κάποιες αναστολές. (Rutter % Giller, 1983). Ίσως κάποια παιδιά να μη θέλουν η ακόμη και να μη μπορούν να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα θεραπείας, και να παρουσιάζουν κάποια μη πρέπει συμπεριφορά.

Βέβαια θα πρέπει να μπουν σε κάποιο πρόγραμμα θεραπείας που ο ιδικός θα κρίνει ως κατάλληλο για το παιδί, γιατί αν το αφήσουμε μπορεί αργότερα στην πορεία της ζωής του να του εμφάνιση κάποιο άλλο πρόβλημα ψυχοσυναισθηματικού τύπου.

Η εφαρμογή που εφαρμόστηκε και συγκεκριμένα η Πινακωτή 1 αποτελεί ένα πολύ καλό θεραπευτικό εργαλείο για παιδιά με διαταραχές λόγου και ομιλίας που χρειάζονται παρέμβαση, καθώς αποτελείται από δραστηριότητες που αρέσουν σε ένα παιδί και ταυτόχρονα το βοηθάει στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Αλεξόπουλος, Δ.Σ (2004) ψυχομετρία : ιστορία, θεωρίες και γενικές αρχές : Αθήνα Ελληνικά Γράμματα
- Γιαννικοπούλου Α. και ομάδα εργασίας., Προαναγνωστικές Δεξιότητες μαθήματα με τα φωνήματα. Πανεπιστήμιο Αιγαίου Παιδαγωγικό τμήμα Νηπιαγωγών
- Ζιάβρα Ν. Σκεύας Α. Ωτορινολαρυγγολογία, στοιχεία ανατομίας, φυσιολογίας και παθολογίας. UNIVERSITYSTYDIOPRESS, Εκδόσεις Επιστημονικών βιβλίων και περιοδικών, πρώτη έκδοση Θεσσαλονίκη: 2009
- Καμπανάρου Μ. (2007) Διαγνωστικά Θέματα Λογοθεραπείας, Αθήνα : Ελλην
- Καλαντζής Κ.(2011)Διαταραχές του λόγου στην παιδική ηλικία φωνή, ομιλία, ανάγνωση, γραφή, Αθήνα: Παπαζήση
- Κατή Δ. Γλώσσα και Επικοινωνία στο παιδί, Α' έκδοση 1992, Ζ'2009 Εκδόσεις : Οδυσσέας
- Καστάνης Σ.Δ, ανθρώπινη φωνή, ομιλία και τραγούδι, εκδοτική εταιρία : Ομήγυρις
- Peter Ladefoged, Εισαγωγή στη φωνητική, μετάφραση Μπαλαταζάνη Μ., δεύτερη έκδοση Απρίλιος 2010, εκδόσεις : Πατάκη
- Μπέζε Α.Σφυρόρα Μ. Πινακωτή 1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2001
- Οκαλίδου Α. Νικόπουλος Δ.(2008)Γλωσσική Ανάπτυξη και Διαταραχές, Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος
- Παπασιλέκας Α.(1985), Διαταραχές της ομιλίας μειονεκτικών παιδιών, Αθήνα
- Παπασιλέκας, Α. (1979), Διαταραχές του λόγου στην παιδική ηλικία, Αθήνα : Ιούλης

- MarinaNespor. επιμέλεια Ράλλη Α. Φωνολογία ,Πέμπτη έκδοση Απρίλιος 2011, Εκδόσεις : Πατάκη
- JongsmāE. Arthur, Jr, (2012) Οδηγός Σχεδιασμού Λογοθεραπευτικής Παρέμβασης, (Μ τ φ ρ Ταφιάδης Δ), Θεσσαλονίκη : Ρόδων
- Χρηστίδης Α.-Φ., Θεοδωροπούλου Μ.(2001)Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα, Θεσσαλονίκη ,Εκδόσεις : Ζήτη

Ξενογλώσση βιβλιογραφία

- Blakeley, R.W. (1997) Screening Test for Developme Apraxia of Speech-2 end (STDAS-2),Austin ntal T x : Pro-Ed
- Caruso, A. % Strand, E (1999)Clinical Management of Motor Speech- Disorders in children. New York : Thieme
- Rutter, M. Giller, H. Juveline D. Trends or Perspectives, Harmodnswoth, Middliesex: Penguin Boors (1983)
- Shipley, K. G. % McAfee, J. G (2004).Assess ment in Speech- Language Pathology A Resource Manual. USA: Singular Publishing Co
- Berkman, N.D., Wallace, I., Watson, L., Coyne-Beasley, T., Cullen, K., Wood, C., & Lohr ,K.N. (2015). Screening for Speech and Language Delays and Disorders in Children Age 5 Years or Younger: A Systematic Review for the U.S. Preventive Services Task Force. *Rockville (MD): Agency for Healthcare Research and Quality (US)* [Internet].Report No.: 13-05197-EF-1.
- Bertagnolli, A.P., Gubiani M.B., Ceron, M. & Keske-Soares, M. (2015). Orofacial Praxis Abilities in Children with Speech Disorders. *Int Arch Otorhinolaryngol.* 19(4), 286-292.
- Dmitrić, T., Veselinović, M., & Mitrović, S.M. (2015). Articulation disorders in Serbian language in children with speech pathology. *Medicinski Pregled,* 68 (5-6), 168-172.

- Eadie, P. Morgan, A. Ukoumunne, O.C. Ttofari Eecen K. Wake, M. Reilly, S. (2013). Speech sound disorder at 4 years: prevalence, comorbidities, and predictors in a community cohort of children. *Journal of Communication Disorders*, 46(3), 264-280.
- Hal, I P.K. & Tomblin, J.B., (1978). A follow-up study of children with articulation and language disorders. *J Speech Hear Disord*, 43(2), 227-241
- Murdoch, B.E., Cheng, H.Y., Goozée, J.V., Murdoch, B.E., Cheng, H.Y. & Goozée, J.V. (2012). Developmental changes in the variability of tongue and lip movements during speech from childhood to adulthood: an EMA study. *Clin Linguist Phon*, 26(3), 216-231.
- Overby, M., Carrell, T., & Bernthal, J. (2007). Teachers' perceptions of students with speech sound disorders: a quantitative and qualitative analysis. *Lang Speech Hear Serv Sch*, 38 (4), 327-341
- Preston, J.L., Hull, M. & Edwards, M.L. (2013). Preschool speech error patterns predict articulation and phonological awareness outcomes in children with histories of speech sound disorders. *Am J Speech Lang Pathol*, 22(20), 173-184.
- Priester, G.H., Post, W.J. & Goorhuis-Brouwer, S.M. (2009). Problems in speech sound production in young children. An inventory study of the opinions of speech therapists. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*, 73(8), 1100-1104
- Thompson, H.L., Viskochil, D.H., Stevenson, D.A. & Chapman, K.L. (2010). Speech-language characteristics of children with neurofibromatosis type 1, *Am J Med Genet A*, 152A(2), 284-290.
- Wertzner, H.F., Francisco, D.T., & Pagan-Neves L.O. (2015). Tongue contour for /s/ and /ʃ/ in children with speech sound disorder. *CoDAS*, 26 (3), 248-251. [DOI: 10.1590/2317-1782/201420130022].
- Wren, Y., McLeod, S., White, P., Miller, L.L. & Roulstone, S. (2013). Speech characteristics of 8-year-old children: findings from a prospective population study. *J Commun Disord*, 46 (1), 53-69.

- Zhang, F.H., Jin, X.M., Zhang, Y.W., Wu, H., Jiang, F. & Shen, X.M. (2006). Clinical characteristics and speech therapy of lingua-apical articulation disorder]. *Zhonghua Er Ke Za Zhi*, 44(3), 210-213.
- Zhao, Y.J., Sun, H.W., Ma, H.W. & Zhao Y.R. (2009). Comorbidities and behavioral problems in children with functional articulation disorder. *Zhongguo Dang Dai Er Ke Za Zhi*, 11(3):225-228.

Παράρτημα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ (ΠΑΙΔΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ 6-18 ΧΡΟΝΩΝ)

Μέσο για χρήση του γονέα/κηδεμόνα

Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν για τη σύγκριση αυτού του μαθητή με άλλους μαθητές των οποίων οι δάσκαλοι συμπλήρωσαν παρόμοια έντυπα. Οι πληροφορίες αυτές θα χρησιμοποιηθούν επίσης για σύγκριση με άλλες πληροφορίες που υπάρχουν γι' αυτό το μαθητή. Παρακαλούμε απαντήστε όσο καλύτερα μπορείτε, ακόμη και εάν σας λείπουν ορισμένες πληροφορίες γι' αυτό το μαθητή. Η βαθμολογία των στοιχείων θα χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό γενικών τρόπων συμπεριφοράς. Μπορείτε να γράψετε σχόλια δίπλα στην κάθε ερώτηση και στο χώρο ο οποίος υπάρχει στη σελίδα 2. **Βεβαιωθείτε ότι απαντήσατε σε όλες τις ερωτήσεις.**

ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΡΥΜΟΣ ΜΑΘΗΤΗ: Ονομα Ελευθερία Πατρώνυμο Αλκίς Επώνυμο Μαστακωλή

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΓΟΝΕΩΝ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΕΑΝ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΤΩΡΑ (παρακαλούμε απαντήστε με ακρίβεια - για παράδειγμα, μηχανικός αυτοκινητών, στρατιωτικός, καθηγητής γυμνασίου, οικιακός)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΠΑΤΕΡΑ _____

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ _____

ΦΥΛΟ ΜΑΘΗΤΗ: Άνδρας Κορίτσι

ΗΛΙΚΙΑ ΜΑΘΗΤΗ: 8 ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ Η ΦΥΛΗ ΜΑΘΗΤΗ: Ελληνική

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: Ημέρα 13 Μήνας 6 Έτος 2015 Ημέρα 2 Μήνας 2 Έτος 2008

ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΕ ΑΠΟ (γράψτε με κεφαλαία το πλήρες όνομά σας) ΤΖΕΡΕΜΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΤΑΞΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: A' ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: 12/Θ ΔΗΜ. ΣΧ. ΠΕΔΙΝΗΣ

Το φύλο σας: Άνδρας Γυναίκα

Ο ρόλος σας στο σχολείο:

Ο δάσκαλος/καθηγητής της τάξης Δάσκαλος ειδικής αγωγής

Βοηθός δασκάλου Σύμβουλος

Διοικητικός Άλλο: _____

I. Έδώ και πόσους μήνες γνωρίζετε το μαθητή; 9 μήνες

II. Πόσο καλά τον γνωρίζετε: 1. Όχι καλά 2. Μέτρια 3. Πολύ καλά

III. Πόσες ώρες την εβδομάδα είναι στην τάξη σας ή στην υπηρεσία σας; 23

IV. Για τι είδους τάξη ή υπηρεσία πρόκειται: (Παρακαλούμε περιγράψτε με ακρίβεια, π.χ. κανονική 5η τάξη Δημοτικού, μαθηματικά 1ης Γυμνασίου, τάξη ένταξης, συμβουλευτική)

A' τάξη Δημοτικού

V. Έχει ποτέ παρατεταθεί σε τάξη ένταξης, ειδικές υπηρεσίες, συμπληρωματική διδασκαλία:

Δεν ξέρω 0. Όχι 1. Ναι - Τι είδους και ποτέ.

VI. Έχει επαναλάβει ποτέ τάξεις:

Δεν ξέρω 0. Όχι 1. Ναι - Ποιες τάξεις και για ποιο λόγο.

VII. Τωρινή επίδοση στα μαθήματα. Παρακαλούμε καταρτίστε αναλυτικό κατάλογο μαθημάτων και σημειώστε ένα X στη στήλη που δείχνει την επίδοσή του μαθητή στο κάθε μάθημα.

Μάθημα	1. Πολύ πιο κάτω από το επίπεδο της τάξης	2. Λίγο πιο κάτω από το επίπεδο της τάξης	3. Στο επίπεδο της τάξης	4. Λίγο πιο πάνω από το επίπεδο της τάξης	5. Πολύ πιο πάνω από το επίπεδο της τάξης
1. <u>Γλώσσα</u>	☐	☐	☐	☒	☐
2. <u>Μαθηματικά</u>	☐	☐	☐	☒	☐
3. <u>Μελέτη</u>	☐	☐	☐	☒	☐
4. _____	☐	☐	☐	☐	☐
5. _____	☐	☐	☐	☐	☐
6. _____	☐	☐	☐	☐	☐

Παρακαλούμε βεβαιωθείτε ότι απαντήσατε σε όλες τις ερωτήσεις

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ

Για την Ελλάδα: Αλεξάνδρα Ρουσσού, Σύμβουλος για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων, Μενιδίου 23 & Αιωνίου, Ιλίου, Τηλ. 2107211845, <http://www.megape.gr>

6-1-01 Έκδοση

ΣΕΛΙΔΑ 1

Βεβαιώστε ότι απάντησα σε όλες τις ερωτήσεις.

III. Σε σύγκριση με το μέσο μαθητή της ίδιας ηλικίας	1. Πολύ λιγότερο	2. Λίγο λιγότερο	3. Ελάχιστα λιγότερο	4. Περίπου στο μέσο όρο	5. Ελάχιστα περισσότερο	6. Λίγο περισσότερο	7. Πολύ περισσότερο
1. Πόσο σκληρά εργαζόμαι:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
2. Πόσο σωστή είναι η συμπεριφορά μου στην τάξη:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
3. Πόσο πολύ μαθαίνω:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
4. Πόσο χαρούμενος είμαι:	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Έχει ο μαθητής σας κάποια αρρώστια ή αναπηρία (ψυχική, νοητική ή σωματική):

Όχι Ναι - Παρακαλούμε περιγράψτε:

Τι σας ανησυχεί περισσότερο για το μαθητή σας:

Με ανησυχεί το ότι δεν εκφράζει εύκολα αυτό που νιώθει και φοβάμαι ότι βιώνει μόνι τις ανησυχίες και τους φόβους της

Περιγράψτε το πιο έστικό χαρακτηριστικό του μαθητή σας:

Είναι συνεπής και συνεργάσιμη.

Παρακαλούμε γράψτε όποια σχόλια νομίζετε ότι θα είναι χρήσιμα για το μαθητή. Χρησιμοποιήστε πρόσθετες σελίδες αν είναι απαραίτητο.

Παρακάτω υπάρχει ένας ιστόλογος με στοιχεία συμπεριφοράς μαθητών. Για τη συμπλήρωσή του κοιμητήστε καλά και να θυμάστε ότι ο ιστόλογος αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για σκοπούς εκπαιδευτικούς. Εάν το στοιχείο της συμπεριφοράς ταυριάζει στο μάθημα που ή πελά σίγνη, βάλτε σε κύκλο το 2. Εάν το ή ούτως ή άλλως συμπεριφοράς ταυριάζει στο μάθημα κάπως ή μερικές φορές, βάλτε σε κύκλο το 1. Εάν το στοιχείο της συμπεριφοράς δεν του ταυριάζει καθόλου, βάλτε σε κύκλο το 0. Παρακάτω απαντήστε σε όλες τις ερωτήσεις όσο καλύτερα μπορείτε, ακόμη και αν οι απαντήσεις δεν φαίνονται να έχουν σχέση με το μάθημα.

0= Δεν ταυριάζει (σημ. 0, π. ξέρω)

1= Ταυριάζει κάπως ή μερικές φορές

2= Ταυριάζει πάλι ή πάλι συχνά

☐ 0	☐ 1	☐ 2	1. Συμπεριφέρεται πολύ ανώριμα για την ηλικία του	☐ 0	☐ 1	☐ 2	34. Αισθάνεται ότι οι άλλοι είναι ενάντιοι του, ότι τον έχουν βάλει στο μάτι
☐ 0	☐ 1	☐ 2	2. Σιγοτραγουδά ή κάνει άλλους παραξενούς θορυβώδους στην τάξη	☐ 0	☐ 1	☐ 2	35. Αισθάνεται ότι δεν αξίζει τίποτα, ότι είναι καλύτερα να μην πάει
☐ 0	☐ 1	☐ 2	3. Είναι πνεύμα αντιλογίας	☐ 0	☐ 1	☐ 2	36. Τραυματίζεται συχνά, παθαίνει εύκολα σπυριάματα
☐ 0	☐ 1	☐ 2	4. Δεν καταφέρνει να τελειώσει κάτι που αρχίζει	☐ 0	☐ 1	☐ 2	37. Μπλέκει σε πολλούς καθησάδες
☐ 0	☐ 1	☐ 2	5. Υπάρχουν πολύ λίγα πράγματα που τον ευχαριστούν	☐ 0	☐ 1	☐ 2	38. Τον πειραζουν πολύ οι άλλοι
☐ 0	☐ 1	☐ 2	6. Είναι ανηδραστικός, αντιμια στους δασκάλους του	☐ 0	☐ 1	☐ 2	39. Κάνει παρέα με παιδιά που μπλέκουν σε φασαρίες
☐ 0	☐ 1	☐ 2	7. Κουτσείται, κάνει τον καμποσά	☐ 0	☐ 1	☐ 2	40. Ακούει ήχους ή φωνές που δεν υπάρχουν (περιγράψτε): _____
☐ 0	☐ 1	☐ 2	8. Δεν μπορεί να συγκεντρωθεί, να προσέχωσει την προσοχή του για πολλή ώρα	☐ 0	☐ 1	☐ 2	41. Είναι παρορμητικός, ενεργεί χωρίς να σκέφτεται
☐ 0	☐ 1	☐ 2	9. Δεν μπορεί να βγάλει από το μυαλό του ορισμένες σκέψεις, εμμονές ιδέες (περιγράψτε): _____	☐ 0	☐ 1	☐ 2	42. Πρέπει να είναι μόνος του, παρά με άλλους
☐ 0	☐ 1	☐ 2	10. Δεν μπορεί να σταθεί ακίνητος, είναι ανήσυχος, υπερκινητικός	☐ 0	☐ 1	☐ 2	43. Λέει ψέματα, κάνει μικροψαίες
☐ 0	☐ 1	☐ 2	11. Είναι προσκολλημένος στους μεγάλους, πολύ εξαρτημένος	☐ 0	☐ 1	☐ 2	44. Τρώει τα νύχια του
☐ 0	☐ 1	☐ 2	12. Παραπονιέται ότι νιώθει μοναχιά	☐ 0	☐ 1	☐ 2	45. Είναι νευρικός, έχει τεταμένα νεύρα, (βρίσκεται σε γαλή ένταση)
☐ 0	☐ 1	☐ 2	13. Είναι σε σύγχυση, σαν να είναι χαμένος	☐ 0	☐ 1	☐ 2	46. Κάνει νευρικές κινήσεις, συσπάσεις (περιγράψτε): _____
☐ 0	☐ 1	☐ 2	14. Κλάει πολύ	☐ 0	☐ 1	☐ 2	47. Είναι υπερβολικά υπακούος στους κανόνες
☐ 0	☐ 1	☐ 2	15. Κάποιο μέρος του σώματός του κουνιέται συνεχώς	☐ 0	☐ 1	☐ 2	48. Δεν τον συμπιάνουν οι συμμαθητές του
☐ 0	☐ 1	☐ 2	16. Είναι σκληρός, μοχθήρος με τους άλλους, τους κάνει τον νύστη	☐ 0	☐ 1	☐ 2	49. Έχει δυσκολίες στη μάθηση
☐ 0	☐ 1	☐ 2	17. Ονειροπαλεί, χάνεται μέσα στις σκέψεις του	☐ 0	☐ 1	☐ 2	50. Έχει πολλούς φόβους, είναι αγχώδης
☐ 0	☐ 1	☐ 2	18. Προσπαθεί επιτηδες να τραυματιστεί ή να σκοτωθεί	☐ 0	☐ 1	☐ 2	51. Αισθάνεται (λαοδής)
☐ 0	☐ 1	☐ 2	19. Σητά πολλή προσοχή από τους άλλους	☐ 0	☐ 1	☐ 2	52. Αισθάνεται υπερβολικά ενοχος
☐ 0	☐ 1	☐ 2	20. Καταστρέφει τα πράγματα του	☐ 0	☐ 1	☐ 2	53. Μια χωρίς να είναι η σειρά του
☐ 0	☐ 1	☐ 2	21. Καταστρέφει πράγματα που ανήκουν σε άλλους	☐ 0	☐ 1	☐ 2	54. Φαίνεται υπερβολικά κουρασμένος χωρίς λόγο
☐ 0	☐ 1	☐ 2	22. Δυσκολεύεται να ακολουθήσει οδηγίες	☐ 0	☐ 1	☐ 2	55. Είναι υπερβάρος
☐ 0	☐ 1	☐ 2	23. Είναι ανυπάκουος στο σχολείο	☐ 0	☐ 1	☐ 2	56. Έχει σωματικά ενοχλήματα χωρίς γνωστή αιτία
☐ 0	☐ 1	☐ 2	24. Ενοχλεί τους άλλους μαθητές	☐ 0	☐ 1	☐ 2	α. Διαφορούς πόνους (εκτός από πονοκεφάλους, στην καρδιά)
☐ 0	☐ 1	☐ 2	25. Δεν το παει καλά με τους άλλους μαθητές	☐ 0	☐ 1	☐ 2	β. Πονοκεφάλους
☐ 0	☐ 1	☐ 2	26. Δεν φαίνεται να αισθάνεται τυφίεις όταν έχει συμπεριφερθεί άσχημα	☐ 0	☐ 1	☐ 2	γ. Ναυτία, τάση για εμετό
☐ 0	☐ 1	☐ 2	27. Σηλεύει εύκολα	☐ 0	☐ 1	☐ 2	δ. Προβλήματα με τα ματια του (όχι στη φορά γυαλιών) (περιγράψτε): _____
☐ 0	☐ 1	☐ 2	28. Παραβαίνει σχολικούς κανόνες	☐ 0	☐ 1	☐ 2	ε. Εξανθήματα ή άλλα δερματικά προβλήματα
☐ 0	☐ 1	☐ 2	29. Φοβάται ορισμένα ζώα, καταστάσεις ή μέρη εκτός από το σχολείο (περιγράψτε): _____	☐ 0	☐ 1	☐ 2	στ. Κοιλιακούς πόνους
☐ 0	☐ 1	☐ 2	30. Φοβάται να παει στο σχολείο	☐ 0	☐ 1	☐ 2	ζ. Κάνει εμετούς
☐ 0	☐ 1	☐ 2	31. Φοβάται μήπως σκεφθεί ή κάνει κάτι κακό	☐ 0	☐ 1	☐ 2	η. Άλλα (περιγράψτε): _____
☐ 0	☐ 1	☐ 2	32. Αισθάνεται ότι πρέπει να είναι τελείως				
☐ 0	☐ 1	☐ 2	33. Αισθάνεται, παραπονιέται ότι κανείς δεν τον αγαπά				

☒ 1 2	57. Επιβιβάζει και χτυπά άλλους	0 ☒ 1 2	86. Είναι πεισματάρης, ενοχλητικός, ευερέθιστος
☒ 1 2	58. Σκαλίζει τη μητέρα του, ταπεινά επίμονα το δέξιμό του ή άλλα μέλη του σώματός του (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	87. Εμφανίζει ξαφνικές αλλαγές στη διάθεση του ή στα συναισθήματά του
☒ 1 2	59. Κοιμάται στην τάξη	0 ☒ 1 2	88. Είναι πολύ συχνά μπηχισμένος
☒ 1 2	60. Είναι απάθης χωρίς κίνητρο	0 ☒ 1 2	89. Είναι καθυστερημένος
☒ 1 2	61. Είναι κακός μαθητής	0 ☒ 1 2	90. Βρίζει, λέει βρομόλογα
☒ 1 2	62. Είναι αδέξιος, δεν έχει καλό συντονισμό	0 ☒ 1 2	91. Μιλά για αυτοκτονία
☒ 1 2	63. Προσπαθώντας να κάνει παρέα με μεγαλύτερα παιδιά	0 ☒ 1 2	92. Έχει χαμηλή επίδοση, δεν αναπτύσσει όλο το δυναμικό του
☒ 1 2	64. Προσπαθώντας να κάνει παρέα με μικρότερα παιδιά	0 ☒ 1 2	93. Μιλά παρα πολύ
0 ☒ 1 2	65. Αρνείται να μιλήσει στους άλλους	0 ☒ 1 2	94. Πειράζει πολύ τους άλλους, είναι πειραχτήρι
☒ 1 2	66. Επαναλαμβάνει μερικές πράξεις ξανά και ξανά σαν κάτι να τον αναγκάζει (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	95. Εμφανίζει εκρήξεις οργής, ερπιάζεται εύκολα
☒ 1 2	67. Διαταράσσει την πειθαρχία της τάξης	0 ☒ 1 2	96. Σκέφτεται υπερβολικά το σέξι
☒ 1 2	68. Φωνάζει πολύ, ουρλιάζει	0 ☒ 1 2	97. Απειλεί τους άλλους
0 ☒ 1 2	69. Είναι μυστικοπαθής, κρατά πράγματα μίσο του	0 ☒ 1 2	98. Έρχεται αργασχημένος στο σχολείο ή στην τάξη
☒ 1 2	70. Σκέπτεται πράγματα που δεν υπάρχουν (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	99. Καπνίζει
0 ☒ 1 2	71. Δεν είναι άνετος, ντροπαλάει εύκολα, αισθάνεται εύκολα αμηχανία	0 ☒ 1 2	100. Δεν καταφέρνει να τελειώσει τις εργασίες που του αναθέτουν
☒ 1 2	72. Είναι τσαπασούλης στα τετράδια και τα βιβλία του	0 ☒ 1 2	101. Κάνει ασκασχηρή ή ασκασχηρήτες απουσίες
☒ 1 2	73. Συμπεριφέρεται ανεύθυνα (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	102. Είναι νωθρός, αργός στις κινήσεις του, του λείπει ενεργητικότητα
☒ 1 2	74. Του αρέσει να κάνει επίδειξη	0 ☒ 1 2	103. Είναι δυστυχισμένος, θλιμμένος, μελαγχολικός
0 ☒ 1 2	75. Είναι πολύ ντροπαλός ή δειλός	0 ☒ 1 2	104. Κάνει πολύ περισσότερη φασαρία από άλλα παιδιά
☒ 1 2	76. Είναι εκρηκτικός με απρόβλεπτη συμπεριφορά	0 ☒ 1 2	105. Κάνει χρήση αλκοόλ ή ουσιών για μη ιατρικούς λόγους (μη συμπεριλάβετε το κάπνισμα) (περιγράψτε): _____
0 ☒ 1 2	77. Θέλει οι απαιτήσεις του να πραγματοποιούνται αμέσως, με το παραμικρό αισθάνεται ματαιώση	0 ☒ 1 2	106. Έχει υπερβολικό άγχος πώς να ευχαριστήσει τους άλλους
0 ☒ 1 2	78. Είναι απροσεκτικός, η προσοχή του διασπάται εύκολα	0 ☒ 1 2	107. Δεν του αρέσει το σχολείο
0 ☒ 1 2	79. Έχει προβλήματα λόγου (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	108. Φοβάται μήπως κάνει λάθη
0 ☒ 1 2	80. Κοιτάζει με κενό βλέμμα	0 ☒ 1 2	109. Είναι γκρινιάρης
0 ☒ 1 2	81. Πληγώνεται όταν του ασκούν κριτική	0 ☒ 1 2	110. Είναι βρόμικος πάνω του
☒ 1 2	82. Κλέβει	0 ☒ 1 2	111. Απομονώνεται στον εαυτό του, δεν κάνει σχέσεις με άλλους
☒ 1 2	83. Μαζεύει πράγματα που του είναι άχρηστα (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	112. Αγνώστια, είναι αγχώδης
☒ 1 2	84. Έχει παράξενη συμπεριφορά (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	113. Παρακαλούμε γράψτε τυχόν προβλήματα του μαθητή σας που δεν αναφερέθηκαν στο ερωτηματολόγιο
☒ 1 2	85. Έχει παράξενες ιδέες (περιγράψτε): _____	0 ☒ 1 2	<i>Ντρέπεται να πει τη γνώμη</i>

ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΒCL ΓΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ 6-18 - ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Όνομα: Ε. Μ.

Ηλικία	6-11		12-18		6-11		12-18		6-11		12-18		6-11		12-18	
	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18	6-11	12-18
20	28	18	18	22	22	22	30	30	20	20	34	34	38	38		
25	25	15	15	20	20	21	21	28	28	31	31	35	35			
24	24	15	15	20	20	20	20	27	27	30	30	34	34			
23	23	14	14	19	19	19	19	26	26	29	29	33	33			
22	22	14	14	19	19	18	18	25	25	28	28	32	32			
21	21	13	13	17	17	17	17	24	24	27	27	31	31			
20	20	12	12	16	16	17	17	23	23	26	26	30	30			
19	19	12	12	15	15	16	16	22	22	25	25	29	29			
18	18	11	11	14	14	15	15	21	21	24	24	28	28			
17	17	11	11	13	13	14	14	20	20	23	23	27	27			
16	16	10	10	12	12	13	13	19	19	22	22	26	26			
15	15	9	9	11	11	12	12	18	18	21	21	25	25			
14	14	9	9	10	10	11	11	17	17	20	20	24	24			
13	13	8	8	9	9	10	10	16	16	19	19	23	23			
12	12	8	8	8	8	9	9	15	15	18	18	22	22			
11	11	7	7	7	7	8	8	14	14	17	17	21	21			
10	10	6	6	6	6	7	7	13	13	16	16	20	20			
9	9	5	5	5	5	6	6	12	12	15	15	19	19			
8	8	4	4	4	4	5	5	11	11	14	14	18	18			
7	7	4	4	4	4	4	4	10	10	13	13	17	17			
6	6	3	3	3	3	3	3	9	9	12	12	16	16			
5	5	2	2	2	2	2	2	8	8	11	11	15	15			
4	4	2	2	2	2	2	2	7	7	10	10	14	14			
3	3	1	1	1	1	1	1	6	6	9	9	13	13			
2	2	1	1	1	1	1	1	5	5	8	8	12	12			
1	1	0	0	0	0	0	0	4	4	7	7	11	11			

Κλίμακας

100 Νίκαια 9.5

95 Ημερήσια συλλογή ΣΒC

90 Συμπληρωματικά ούρα 7.5

85 Υπεργλυκαιμία 7.5

80 Κλίμακα I 7.5

75 Κλίμακα II 7.5

70 Κλίμακα III 7.5

65 Προβλεπόμενα 7.5

60 Σύνολο (α)+(β)+(γ) 7.5

55 Σύνολο 7.5

6-11	12-18	T	6-11	12-18	T	6-11	12-18	T
64	64	100	70	70	100	100	100	100
63	63	99	69	69	99	99	99	99
62	62	98	68	68	98	98	98	98
61	61	97	67	67	97	97	97	97
60	60	96	66	66	96	96	96	96
59	59	95	65	65	95	95	95	95
58	58	94	64	64	94	94	94	94
57	57	93	63	63	93	93	93	93
56	56	92	62	62	92	92	92	92
55	55	91	61	61	91	91	91	91
54	54	90	60	60	90	90	90	90
53	53	89	59	59	89	89	89	89
52	52	88	58	58	88	88	88	88
51	51	87	57	57	87	87	87	87
50	50	86	56	56	86	86	86	86
49	49	85	55	55	85	85	85	85
48	48	84	54	54	84	84	84	84
47	47	83	53	53	83	83	83	83
46	46	82	52	52	82	82	82	82
45	45	81	51	51	81	81	81	81
44	44	80	50	50	80	80	80	80
43	43	79	49	49	79	79	79	79
42	42	78	48	48	78	78	78	78
41	41	77	47	47	77	77	77	77
40	40	76	46	46	76	76	76	76
39	39	75	45	45	75	75	75	75
38	38	74	44	44	74	74	74	74
37	37	73	43	43	73	73	73	73
36	36	72	42	42	72	72	72	72
35	35	71	41	41	71	71	71	71
34	34	70	40	40	70	70	70	70
33	33	69	39	39	69	69	69	69
32	32	68	38	38	68	68	68	68
31	31	67	37	37	67	67	67	67
30	30	66	36	36	66	66	66	66
29	29	65	35	35	65	65	65	65
28	28	64	34	34	64	64	64	64
27	27	63	33	33	63	63	63	63
26	26	62	32	32	62	62	62	62
25	25	61	31	31	61	61	61	61
24	24	60	30	30	60	60	60	60
23	23	59	29	29	59	59	59	59
22	22	58	28	28	58	58	58	58
21	21	57	27	27	57	57	57	57
20	20	56	26	26	56	56	56	56
19	19	55	25	25	55	55	55	55
18	18	54	24	24	54	54	54	54
17	17	53	23	23	53	53	53	53
16	16	52	22	22	52	52	52	52
15	15	51	21	21	51	51	51	51
14	14	50	20	20	50	50	50	50
13	13	49	19	19	49	49	49	49
12	12	48	18	18	48	48	48	48
11	11	47	17	17	47	47	47	47
10	10	46	16	16	46	46	46	46
9	9	45	15	15	45	45	45	45
8	8	44	14	14	44	44	44	44
7	7	43	13	13	43	43	43	43
6	6	42	12	12	42	42	42	42
5	5	41	11	11	41	41	41	41
4	4	40	10	10	40	40	40	40
3	3	39	9	9	39	39	39	39
2	2	38	8	8	38	38	38	38
1	1	37	7	7	37	37	37	37

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

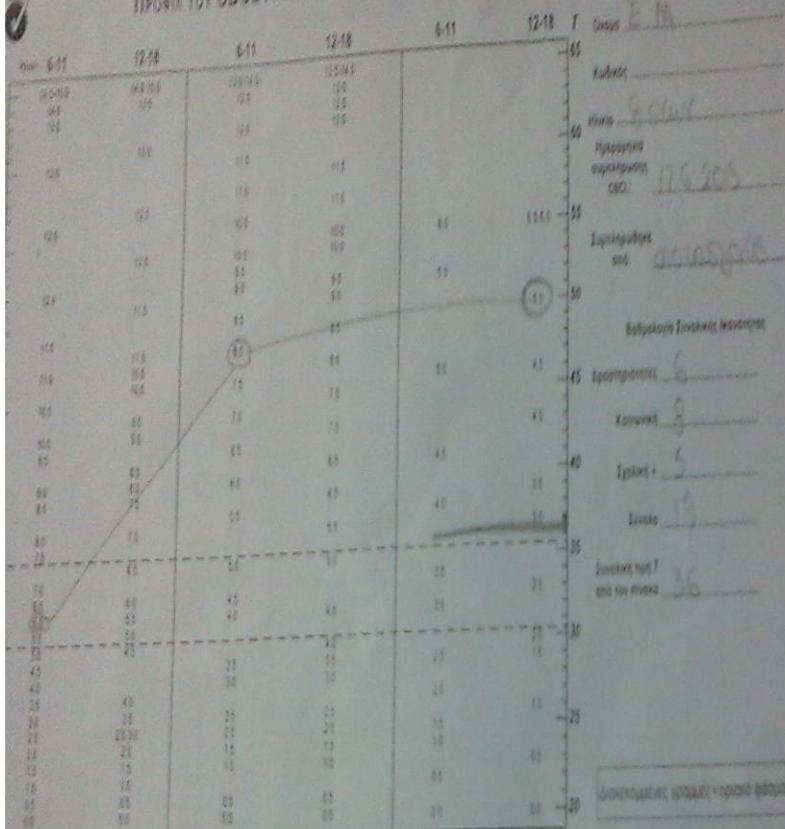
Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18	T
100	64	64	100
95	63	63	99
90	62	62	98
85	61	61	97
80	60	60	96
75	59	59	95
70	58	58	94
65	57	57	93
60	56	56	92
55	55	55	91
50	54	54	90

Κλίμακας	6-11	12-18
----------	------	-------

ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ CBCL ΓΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ - ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Ηλικία	6-11	7	12-18	7
34.5-35.0	60	60	60	60
35.0	59	59	59	59
35.5	58	58	58	58
36.0	57	57	57	57
36.5	56	56	56	56
37.0	55	55	55	55
37.5	54	54	54	54
38.0	53	53	53	53
38.5	52	52	52	52
39.0	51	51	51	51
39.5	50	50	50	50
40.0	49	49	49	49
40.5	48	48	48	48
41.0	47	47	47	47
41.5	46	46	46	46
42.0	45	45	45	45
42.5	44	44	44	44
43.0	43	43	43	43
43.5	42	42	42	42
44.0	41	41	41	41
44.5	40	40	40	40
45.0	39	39	39	39
45.5	38	38	38	38
46.0	37	37	37	37
46.5	36	36	36	36
47.0	35	35	35	35
47.5	34	34	34	34
48.0	33	33	33	33
48.5	32	32	32	32
49.0	31	31	31	31
49.5	30	30	30	30
50.0	29	29	29	29
50.5	28	28	28	28
51.0	27	27	27	27
51.5	26	26	26	26
52.0	25	25	25	25
52.5	24	24	24	24
53.0	23	23	23	23
53.5	22	22	22	22
54.0	21	21	21	21
54.5	20	20	20	20
55.0	19	19	19	19
55.5	18	18	18	18
56.0	17	17	17	17
56.5	16	16	16	16
57.0	15	15	15	15
57.5	14	14	14	14
58.0	13	13	13	13
58.5	12	12	12	12
59.0	11	11	11	11
59.5	10	10	10	10
60.0	9	9	9	9
60.5	8	8	8	8
61.0	7	7	7	7
61.5	6	6	6	6
62.0	5	5	5	5
62.5	4	4	4	4
63.0	3	3	3	3
63.5	2	2	2	2
64.0	1	1	1	1
64.5	0	0	0	0

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ	ΣΥΝΟΧΗ
A. # σπορ	A. # οργανωμένων	1. Μόνη επίδοξη
B. Μέση συμμετοχή και επίδοξη στο σπορ	B. Μόνη συμμετοχή σε οργανωμένες	2. Ειδική σκέψη
A. # φίλων δραστηριοτήτων	Γ. # φίλων	3. Επικοινωνιακή τάση
B. Μέση συμμετοχή και επίδοξη στις δραστηριότητες	Δ. Συχνότητα επικοινωνίας με φίλους	4. Συχνότητα προβλεπόμενα
A. # οργανωμένων	A. Συμπεριφορά με φίλους	Συνολικό
B. Μέση ποιότητα συναντήσεων	B. Συμπεριφορά μόνος	
Συνολικό	Συνολικό	

© 2007 by University of Minnesota
 4321 Center St. SE
 Minneapolis, MN 55455
 763-421-3435, fax: 763-421-3436

Κέντρο Έρευνας και Πρόληψης
 Τμήμα Έρευνας Ανάπτυξης Προβλεπόμενων
 Συμπεριφορών του Μοναχικού Παιδιού και Εφήβου
 9000 University Ave., Minneapolis, MN 55455
 612-275-4000, fax: 612-275-4001

Βεβαιωθείτε ότι απαντήσατε σε όλες τις ερωτήσεις.

1. Πόσους πάσους σπινίτς φίλους έχει το παιδί σας; (Μη συμπεριλάβετε αδελφούς και αδελφές)
 Κανένα 1 2-3 4 ή περισσότερους

2. Πόσους πάσους φορές την εβδομάδα κάνει πράγματα με τους φίλους του εκτός σχολείου; (Μη συμπεριλάβετε αδελφούς και αδελφές)
 Λιγότερο από 1 φορά 1-2 φορές 3 ή περισσότερες φορές

3α. Συγκρίση με άλλα παιδιά της ηλικίας του, τα παιδιά σας:

Χειρότερα Στο μέσο όρο Καλύτερα

- α. Πόσο καλά τα παίζει με τους αδελφούς και τις αδελφές του; Δεν έχει αδελφάκια
 β. Πόσο καλά τα παίζει με τα άλλα παιδιά;
 γ. Πόσο καλά συμπεριφέρεται στους γονείς του;
 δ. Πόσο καλά παίζει και δουλεύει μόνο του;

3. 1. Επίδοση στα μαθήματα

Δεν πάει σχολείο διότι _____

Σημειώστε για κάθε μάθημα στα κατάλληλα καυτάκι	Κάτω από τη βάση	Κάτω από το μέσο όρο	Στο μέσο όρο	Πάνω από το μέσο όρο
α. Γνωστό, Ελληνικά	☐	☐	☐	☒
β. Ιστορία	☐	☐	☐	☐
γ. Αριθμητική ή Μαθηματικά	☐	☐	☒	☐
δ. Φυσική, Άλμα	☐	☐	☐	☐
ε. _____	☐	☐	☐	☐
στ. _____	☐	☐	☐	☐
ζ. _____	☐	☐	☐	☐

2. Βρίσκεται το παιδί σας σε ειδική αγωγή, αποκαταστασικό πρόγραμμα, τάξη ένταξης, ειδικό σχολείο;

Όχι Ναι - Είδος προγράμματος τάξης ή σχολείου:

3. Έχει το παιδί σας επικοινωνία κάποια τάξη;

Όχι Ναι - Ποιες τάξεις και για ποια λόγια:

4. Έχει το παιδί σας προβλήματα με τα μαθήματα ή άλλου είδους προβλήματα στο σχολείο;

Όχι Ναι - Παρακαλούμε περιγράψτε:

Πότε αρχισαν αυτά τα προβλήματα:

Έχουν λυθεί αυτά τα προβλήματα: Όχι Ναι - Πότε:

Έχει το παιδί σας κάποια αρρώστια ή αναπηρία (φυσική, νοητική ή σωματική); Όχι Ναι - Παρακαλούμε περιγράψτε:

1 σας ανησυχεί περισσότερο για το παιδί σας:

Με ανησυχία το ότι δεν εκφράζεται εύκολα

Παρακαλούμε περιγράψτε τα πιο θετικά χαρακτηριστικά του παιδιού σας.

Ευγενής, Έξυπνη, συνεργατική

0 = Δεν ταιριάζει (μη-σσο έρωτα)	1 = Ταιριάζει κάπως ή μερικές φορές	2 = Ταιριάζει πάρα ή πολύ συχνά	
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	57. Επικοινωνώ και γινώ τους άλλους	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	84. Έχει παραλην συμπεριφορά (περιγράψτε): _____
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	58. Σκιαάζω τη μνήμη του, τομιά επάνω το δέρμα του ή άλλο μέρη του σώματος του (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	85. Έχει παράξενες ιδέες (περιγράψτε): _____
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	59. Παιζει με τα γεννητικά του όργανα δημόσια	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	86. Είναι πεισματάρης, δυσθυμικός, ευερέθιστος
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	60. Παιζει με τα γεννητικά του όργανα πάρα πολύ	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	87. Εμφανίζει εμφανικές αλλαγές στη διάθεση του ή στα συναισθήματα του
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	61. Είναι κυκλός μαθητής	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	88. Είναι πολύ συχνά μωτρωμένος
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	62. Είναι αδύος, δεν έχει καλό συντόνημο	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	89. Είναι καχύποπτος
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	63. Προτιμά να κάνει παρέα με μεγαλύτερα παιδιά	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	90. Βρίζει, λέει βρομόλογα
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	64. Προτιμά να κάνει παρέα με μικρότερα παιδιά	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	91. Μιλά για αυτοκτονία
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	65. Αρνείται να μιλήσει στους άλλους	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	92. Μιλά ή περπατά στον ύπνο του (περιγράψτε): _____
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	66. Επαναλαμβάνει ορισμένες πράξεις (ανά και ξανά σαν κάτι να τον ανηγάζει) (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	93. Μιλά πάρα πολύ
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	67. Κάνει φυγές από το σπίτι	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	94. Πειράζει πολύ τους άλλους, είναι πειραχτήρι
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	68. Φοβάει πολύ, ευαλωθεί	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	95. Εμφανίζει εκρήξεις οργής, αρπάζεται εύκολα
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	69. Είναι ιακτοκοπής, κρατά πράγματα μέσα του	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	96. Σκέφτεται το σεξ πάρα πολύ
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	70. Βλέπει πράγματα που δεν υπάρχουν (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	97. Απειλεί τους άλλους
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	71. Δεν είναι άνετος, ντροπαλάται εύκολα, αισθάνεται εύκολα αμηχανία	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	98. Πιπλά το δάχτυλό του
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	72. Βαζει φωτιές	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	99. Καπνίζει
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	73. Έχει σεξουαλικά προβλήματα (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	100. Δυσκολεύεται να κοιμηθεί (περιγράψτε): _____
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	74. Του αρέσει να κάνει επίδειξη	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	101. Κάνει σκασιαρχείο ή αδικαιολόγητες αποουσίες
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	75. Είναι πολύ ντροπαλός ή δειλός	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	102. Είναι νωθρός, αργός στις κινήσεις του, του λείπει η ενεργητικότητα
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	76. Κοιμάται λιγότερο απ' όσο κοιμούνται τα περισσότερα παιδιά	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	103. Είναι δυστυχημένος, θλιμμένος, μελαγχολικός
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	77. Κοιμάται περισσότερο απ' όσο κοιμούνται τα περισσότερα παιδιά κατά τη διάρκεια της ημέρας ή και της νύχτας (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	104. Κάνει πολύ περισσότερη φασαρία από άλλα παιδιά
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	78. Είναι απρόσεκτος, η προσοχή του διασπάται εύκολα	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	105. Κάνει χρήση ουσιών για μη ιατρικούς λόγους (μη συμπεριλάβετε το κάπνισμα ή το αλκοόλ) (περιγράψτε): _____
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	79. Έχει προβλήματα λόγου (περιγράψτε): <u>αρθρωτική διαταραχή "p"</u>	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	106. Κάνει βανδαλισμούς
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	80. Κοιτάει με κενό βλέμμα	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	107. Κατουριεται κατά τη διάρκεια της ημέρας
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	81. Κλεβει από το σπίτι	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	108. Κατουριεται στον ύπνο
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	82. Κλεβει από άλλα μέρη	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	109. Είναι γκρινιάρης
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	83. Μαζεύει πράγματα που του είναι άχρηστα (περιγράψτε): _____	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	110. Επιβίμει να ανήκει στο αντίθετο φύλο
		☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	111. Απομονώνεται στον εαυτό του, δεν κάνει σχέσεις με άλλους
		☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	112. Αγνώια, είναι αγχώδης
		☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	113. Παρακαλούμε γράψτε τυχόν προβλήματα του παιδιού σας που δεν αναφέρθηκαν στο ερωτηματολόγιο